

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 234 — GOD. VI.

ŠIBENIK, 6. OŽUJKA 1957.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

IV. kongres novinara

POZDRAV KONGRESA PREDSJEDNIKU TITU

Novinari Jugoslavije, okupljeni na svom IV. kongresu u Zagrebu, upućuju Vam svoje najsrdačnije pozdrave. Obavještavamo Vas, duže Predsjedniče, da smo, svijsni visokog stupnja odgovornosti, koju imamo pred društvenom zajednicom kao ljudi i borci za socijalizam, razmotrili dosada postignute rezultate u razvitku naše štampe i društveno-političku ulogu, koju ona danas ima u procesu razvika socijalističkih i društvenih odnosa. Suglasivši se, da takav položaj štampe stavlja pred svakog od nas brojne i odgovorne zadatke, mi smo odlučili, da pojačamo rad naše profesionalne organizacije u pogledu osposobljavanja stručnog i idejnog nivoa naših članova i jačanja političkog jedinstva. U tom cilju mi ćemo se truditi svim snagama, da na svom poslu i izvan njega najaktivnije djelujemo kao svijesno društveno-politički radnici.

Uvjeravamo Vas, duže Predsjedniče, u spremnost novinara Jugoslavije, da i u budućnosti što vjernije prikazuju život u našoj zemlji, njenu unutrašnju i vanjsku politiku i tako pridonesu daljnjoj izgradnji socijalističkih društvenih odnosa i jačanju ugleda naše zemlje u svijetu.

Delegati IV. kongresa
Saveza novinara Jugoslavije

Plenum Kotarskog sindikalnog vijeća

Pripreme za izbore radničkih savjeta - osnovni zadatak naših sindikata

Na plenumu Kotarskog sindikalnog vijeća, koji je održan 28. prošlog mjeseca u prostorijama Društvenog doma, najviše se raspravljalo o pripremama za izbore radničkih savjeta. Pored toga bilo je riječi o proslavi 40-godišnjice Oktobarske revolucije, zatim o sistemu rada u sindikalnim podružnicama i na kraju o izboru stalnih komisija koje djeluju pri ovom vijeću.

Predavanje druga Nikole Sekulića

Prošlih dana, u prepunoj dvorani Društvenog doma, narodni zastupnik Nikola Sekulić govorio je šibenskom aktivu Saveza komunista i Socijalističkog saveza o odnosima Komunističke partije Italije i Saveza komunista Jugoslavije i putu talijanskih komunista u socijalizam.

Veoma zanimljivo izlaganje druga Sekulića pridonijelo je boljem razumijevanju života i djelovanja Komunističke partije Italije.

Plenum je odlučio da se izbori za radničke savjete na području industrije održe najkasnije do 20. travnja, a u ostalim privrednim organizacijama do 20. svibnja ove godine. Već sada potrebno je, istaknuto je na plenumu, započeti s opsežnim pripremama, bilo te organizacione, bilo tehničke prirode. Preporuča se, a to posebno vrijedi za veće radne kolektive, da se sve potrebne pripreme izvrše po pogonima gdje će radnicima najprije biti podnesen izvještaj o dosadašnjem radu radničkog savjeta, a zatim će se pristupiti diskusiji o izboru novih članova. Gotovo čitavo razdoblje do izbora treba da prođe kroz šire diskusije uz aktivno sudjelovanje svih radnika. Predsjedništvo Kotarskog sindikalnog vijeća razradit će poseban program takmičenja, koji će obuhvatiti sve naše kolektive i svakog našeg radnog čovjeka. Na plenumu je zaključeno da se više nego dosad povede računa o uključanju omladine i žena u organe radničkog upravljanja. Pored izbora za organe radničkog upravljanja, kolektivi će istovremeno trebati vršiti izbor delegata za Kongres radničkih sa-

vjeta. Ona poduzeća, koja imaju najmanje 1100 radnika šalju jednog delegata, dok će se sva ostala prema vrsti djelatnosti udružiti i na posebnim sastancima birati svoje delegate. Šibenski kotar birat će ukupno 14 delegata, od toga industrija 6, građevinarstvo, saobraćaj i trgovina-ugostiteljstvo svaki po dva, dok ostale djelatnosti biraju dva delegata.

U diskusiji je dano i niz prijedloga u vezi sa pripremama oko izbora radničkih savjeta. Posebno je istaknuto da sastav novih savjeta treba da bude dobar i kvalitetan. Nadalje u izvještajima o dosadašnjem radu radničkih savjeta treba da bude obuhvaćena ne samo problematika pojedinog radničkog savjeta, već i sav njegov rad od osnutka. Kroz te izvještaje treba da se u prvom redu vidi koliku je ulogu izvršila sindikalna organizacija i kakvu je odgovornost preuzela na sebe. Izvještaji ne smiju ispuštiti iz vida činjenicu, koliki su udio u radničkim savjetima dali članovi Saveza komunista. Također je predloženo da se, gdje je to moguće, pristupi formiranju pogonskih savjeta. Njihovom osnivanju trebala bi prići Tvornica elektroda i ferolegura, a iduće godine već i Tvornica lakih metala »Boris Kidrič«. U tom pravcu vrlo dobre rezultate postigli su Boksitni rudnici u Drništu. Međutim, pogonski savjeti u Ugljenokopima Siverić nisu dali očekivane rezultate uslijed potpune neaktivnosti sindikalne organizacije, centralnog radničkog savjeta i članova SK.

U vezi proslave 40-godišnjice Oktobarske revolucije nije donjet nikakav detaljni plan. Međutim, članovi plenuma upoznali su se sa jednim općim planom, koji će vrijediti za sve naše republike. Tako će svi državni i narodni praznici (Nastavak na 2. strani)

SAVJETOVANJE O PRIVREDNIM PROBLEMA U GLAVNOM ODBORU SSRN HRVATSKE

Ovih dana održano je u Zagrebu savjetovanje o aktualnim privrednim problemima, koje je organiziralo predsjedništvo Socijalističkog saveza radnog naroda Hrvatske. Savjetovanju su prisustvovali predsjednici i potpredsjednici narodnih odbora kotara, sekretari kotarskih komiteta SKH, predsjednici kotarskih odbora Socijalističkog saveza, predsjednici kotarskih sindikalnih vijeća, predstavnici većih industrijskih poduzeća, te sindikalni, omladinski i drugi funkcioneri.

Referat o aktualnim privrednim problemima podnio je član predsjedništva Glavnog odbora SSRN Hrvatske i predsjednik Izvršnog vijeća Sabora drug Jakov Blažević.

SVEČANA AKADEMIJA

U petak 8. o. m. povodom Međunarodnog dana žena društvo »Savremena žena« organizira svečanu akademiju u Narodnom kazalištu. Na akademiji će biti pročitan referat o značenju Dana žena, a u kulturno-umjetničkom dijelu programa nastupit će član Narodnog kazališta Marta Krušlin i grupa omladinki koja će izvesti »Šibensko kolok«. Program će se nadalje sastojati od niza klavirskih i balnih točaka.

Uoči 8. marta glazba JRM održat će koncert na Poljani maršala Tita. U povodu tog praznika učenici-ice šibenskih škola pisat će pismene zadatke, te će najbolji sastavci biti nagrađeni.

Osmi marta

Dorde Andrejević-Kun

Prenošenje municije

... ŽENSKE ORGANIZACIJE KOD NAS ODIGRALE SU ZA VRIJEME RATA VELIKU ULOGU ...

... ŽENE TREBA DA SHVATE, DA NJIHOV RAD U TOJ ORGANIZACIJI NE ZNAČI NJIHOVO ODVAJANJE OD KUĆA, OD PORODICA, OD SVAKODNEVNOG RADA, KOJI PREDSTAVLJA NJIHOVU DUŽNOST KAO ŽENA. NE, NAPROTIV, ONE MORAJU VRŠITI I OBAVEZE KOJE IMAJU PREMA KUĆI I PORODICI. ALI BAŠ ZATO ŠTO SU ŽENE U NAŠEM NOVOM DRUŠTVU STEKLE PUNU RAVNOPRAVNOST, ONE NE MOGU BITI STAROGA TIPA. ŽENE STAROGA TIPA RADILE SU ROPSKE POSLOVE I NISU IMALE RAVNOPRAVNOST KOJU DANAS IMAJU. A KADA ŽENA IMA RAVNOPRAVNOST, ONA IMA PRAVO I NA SVOJU DRUŠTVENU ORGANIZACIJU, U OKVIRU KOJE TREBA DA RADI I NA SVOM KULTURNOM I POLITIČKOM UZDIZANJU. VAŠ JE ZADATAK DA U SVOJU ŽENSKU ORGANIZACIJU PRIVEDETE SVE ŽENE.

TITO — ŽENAMA KRANJA, 1946. GODINE.

Našoj ženi

Žena si baš po tom
što slabija si —
jača od muškarca.
Velika si, jer svijetlom svojim
sjajiš svim
i svemu.
Zašto svuda žica,
ograde
i straže,
Kad se svijetlo tvoje
svud
i svakom kaže?
Stegnuše ti srce
bodljivakom žicom,
da pri svakom kucaju
ono prokvrvari.
Ti poznaješ opasnost
lijepljenja oglasa.
Ti poznaješ lavež
policijskih pasa,
i poznaješ vapno,
što bijelim piše
o crvenom
po zidovima.
Ti poznaješ miris joda,
težinu zavoja
i lijekova,
i zlobna sva ulična svijetla,
što tamnu ti sjenu
daleko razvuku.
Te žučkaste lampe
čije svijetlo gmiže,
dok patrola
crna
dolazi sve bliže.
Ti poznaješ blago
tišine i mraka,
pri svakom skrivanju,
za stablo,
u tamnu kućnu vežu.
Ti poznaješ glad,
što čeprkala je
po hladnom pepelu;
glad, što čisti svaki kut.
Glad, što držala te
ko' dijete
za skut;
glad, što napadala je
bez milosti.
Glad, što lomila je kosti.
Glad, što išla je stopama,
i bila utkana
međ' niti
svake torbe.
Vidjela si i mračne prozore
bez okna
i okvira,
i parkove

puste,
posjećene —
na izgled pune mira,
al' osveta, borba
tekla je
korom svake grane
i kroz svaki list.
Gledala je zlokobno
iz mračnih prozora,
s razrušenih krovova.
I ti si, ženo, bila osveta!
Znam,
ti poznaješ duge putove,
naporne marševe,
kad išla si pognuta
u koloni,
dok iznad tvoje glave
letahu avioni.
Satima zemlju si gledala,
ilovaču,
mokru,
izgaženu.
Satima zemlju si gledala
i crna leđa
ispred sebe,
druga —
i poznavala si strepnju
pri izvidanjima.
Mnogo je bilo takvih dana.
Pili su kratki
i dugi,
a sunce daleko
i blizu.
Ništa nisi željela
za sebe,
a sve si od sebe dala —
i gladnoj djeci
u mraku,
htjela si kruh
i dan
darovati s dlana,
da se ko' golub bijeli
u visine vine.
Svakoj ženi našoj
rekla si: »Drugarice!« —
a svakom djetetu: »Sine!«
Svakoga časa
padala si,
da se opet digneš —
još jača.
Da opet vidiš
srebrene srpove,
što ko' mjesec plove
oblacima žita.
Ne!
Ti nisi žena —
ljudi te samo zovu
tako.

Olga Palinkaš
uč. VI. b Gimnazije u Šibeniku

Rad NO općine Šibenik u prošloj godini

Zanemareni zborovi birača

Protekla godina može se okarakterizirati kao prva godina rada Narodnog odbora općine Šibenik, poslije izvršene reorganizacije u našem komunalnom sistemu. Djelatnost ovog odbora, za razliku od ranijih godina, teritorijalno je proširena pripajanjem bivših općina Zlarin i Šibenik-Vanjski. U 1956. godini na odvojenim sjednicama Općinskog vijeća i Vijeća proizvođača izglasano je 173 odluke i rješenja, dok je na zajedničkim sjednicama donijeto 37 rješenja odnosno zaključaka.

Među najznačajnije odluke, koje je donio narodni odbor, posebno se ističu odluka o osnivanju fonda za kreditiranje stambene izgradnje, zatim odluka o osnivanju općinskog investicionog fonda, odluka o

uvodu novog sistema u upravljanju stambenim zgradama, pa odluke o općinskim taksama, prirezu, o čuvanju, zabrani i oštećivanju javnog zelenila, o vodovodnim tarifama i t. d.

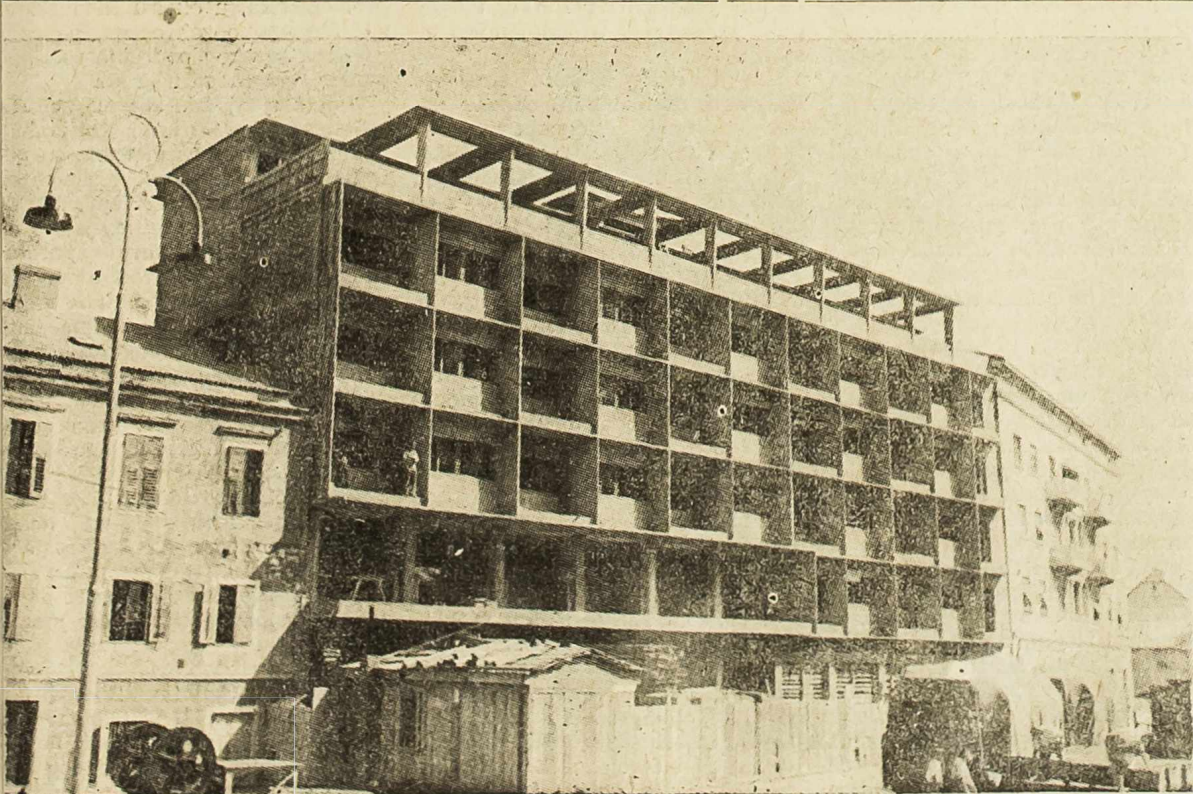
Pored uspjeha bilo je i izvjesnih nedostataka u radu ovog odbora. Pored ostalog, konstatiran je priličan broj izostanaka pojedinih

Proslava Dana rudara

2. marta u Siveriću je proslavljen »Dan rudara Hrvatske«. Ujutro je muzika profilirala ulicama mjesta svirajući koračnice, a potom su radnicima podijeljene nagrade. Poslije toga nastalo je narodno veselje. (D. Č.)

odbornika na sjednicama Vijeća proizvođača, gdje su izostanci prosječno iznosili 35% od ukupnog broja odbornika. Nadalje je zapaženo dosta slabosti što se tiče aktivnosti samih odbornika i njihovog učešća u diskusijama. Tako je velik broj odluka i rješenja bio donesen, a da se o njima uopće nije diskutiralo. Točno je da za to ima ponekad objektivnih i opravdanih razloga. No uzevši u cjelini, postotak odbornika koji sudjeluju u diskusijama još uvijek nije zadovoljavajući. Jedan od glavnih razloga takvom stanju može se pripisati okolnosti što izvjestan broj odbornika dolazi na sjednice nepripremljen i prethodno neinformiran o pojedinim predmetima. Daljnja slas-

(Nastavak na 2. strani)

Vanjskopolitički komentar

Izbori u Indiji

Od 24. februara do 12. marta održavaju se u Indiji novi izbori, treći od 1947. godine kada je ova velika zemlja, od preko 400 milijuna stanovnika, stekla nezavisnost. Oni, ustvari, znače provjeravanje raspoloženja indijskog naroda prema Nehru i njegovoj stranci Nacionalnog Kongresa, koja se nalazi na vlasti od sticanja indijske nezavisnosti. Kongresna stranka je nastarija i najutjecajnija u ovoj zemlji. Na prošlim parlamentarnim izborima 1951. godine dobila je 364 poslanička mjesta, odnosno 74% i sada se opet očekuje da će njen mandat biti produžen i za naredni period od pet godina.

MIROLJUBIVA ZEMLJA

U životu jedne zemlje, deset godina predstavlja veoma kratko vrijeme da bi se njene unutrašnje snage dovoljno afirmirale, pogotovo ako je riječ o zemlji koja se tek oslobodila kolonijalnog položaja. A u Indiji je kolonijalna uprava djelovala na klasičan način: u ekonomici — maksimalna eksploatacija bogatstva bez razvijanja industrije na indijskoj teritoriji, a u socijalnoj politici — održavanje što većeg neznanja i tretiranje ljudske radne snage kao najjeftinije robe (kada je postala nezavisna, Indija je imala oko 90% nepismenih).

Ipak, u ovom kratkom periodu Indija je svojim intenzivnim unutrašnjim i spoljopolitičkim životom stekla takav ugled da se na nju danas s pravom gleda kao na jednog od odlučujućih faktora na međunarodnoj pozornici.

Osnovna spoljopolitička aktivnost vlade Džavaharlala Nehrua, odnosno stranke Kongresa, zasnovana je na antiblokovskoj koncepciji. Politika sile i prilaženje međunarodnim sporovima s pozicija blokovskih udruživanja predstavlja, po uvjerenju indijske vlade, opasnost po mir u svijetu.

Što se tiče situacije na Srednjem Istoku, indijska vlada smatra da svako mišljenje neke nove sile na ovom području može samo dovesti do daljeg takmičenja između dva bloka i, prema tome, do pogoršanja prilika u ovom dijelu svijeta. Polazeći od takvih pozicija, Nehruova vlada je bila među prvima koja je odbacila novu američku doktrinu o takozvanom »vakuumu« na Srednjem Istoku. Za Nehrua, svaki vakuum, ukoliko je do njega uopće došlo nestankom britanskog utjecaja na ovom području, treba da ispune same zemlje ovog dijela svijeta svojom unutrašnjom snagom i svojim napretkom.

Međunarodna aktivnost Indije u toku posljednjih godina podudarala se sa težnjama ne samo indijskog naroda, već i mirovljubivog čovječanstva uopće. Ovakva politika zblijila je Indiju s Jugoslavijom.

NA PUTU EKONOMSKE NEZAVISNOSTI

Program daljeg unutrašnjeg razvika Indije određen je Drugim petogodišnjim planom privrednog razvoja čije je realiziranje počelo aprila prošle godine. Kongresna stranka je postavila pred indijski narod zadatak ostvarenja ekonomske nezavisnosti zemlje, a kao krajnji cilj — izgradnju socijalističkog društva. Formulacija »izgradnja socijalističkog društva«, koja je istaknuta na januarskoj konferenciji Kongresne stranke, znatno se razlikuje, svojom jasnoćom, od formule koja je dosad uzimana — »društvo po uzoru na socijalizam«. Kongresna stranka je time odredila krajnji cilj izgradnje Indije, a sada je ostalo da se izaberu putevi koji bi, kako je to Nehru izjavio, najviše odgovarali indijskoj klimi.

Dok je prvim Petogodišnjim planom zemlja bila orijentirana na razvoj poljoprivredne proizvodnje, dotle je osnovni zadatak drugog Plana industrijski preobrazaj zemlje. Poljoprivreda, nesumnjivo, ostaje i dalje značajno polje interesiranja, jer je problem ishrane stanovništva još uvijek ozbiljan, iako je Indija u kratkom periodu od pet godina riješila problem gladi.

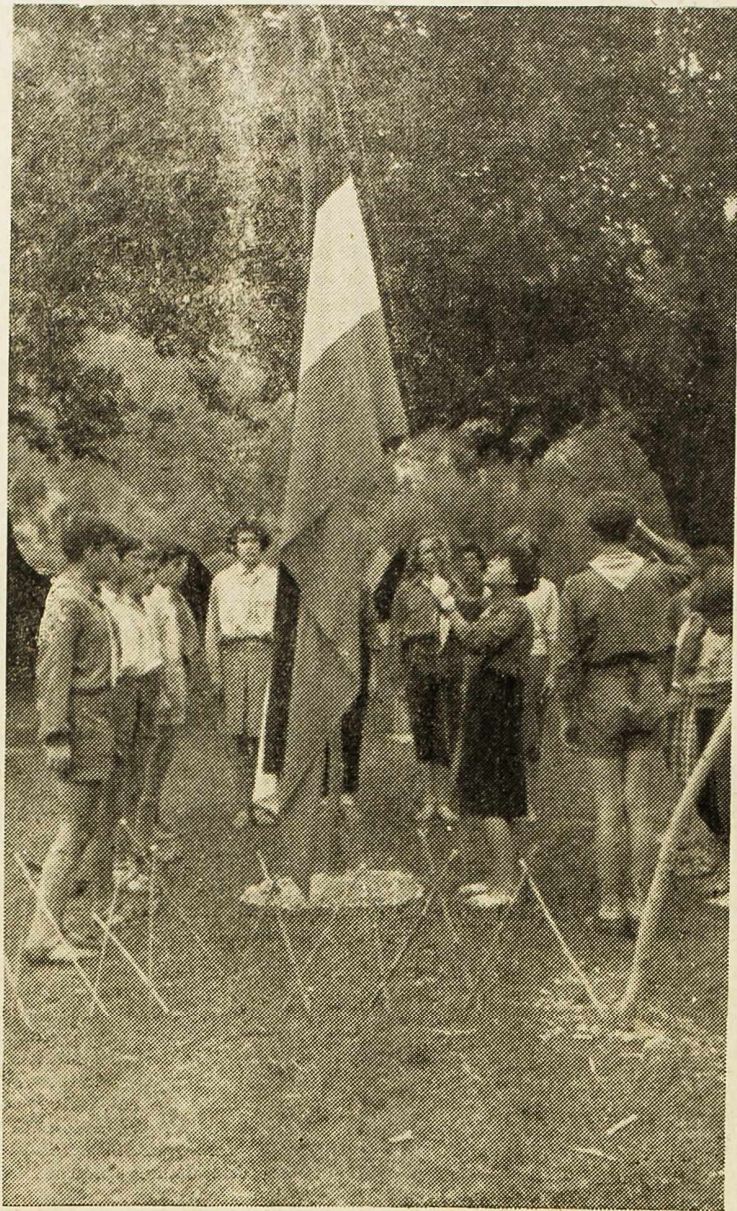
Karakteristiku drugog Petogodišnjeg plana u pogledu industrijalizacije predstavlja odlučan kurs ka jačanju državnog sektora, koji treba, kako je predviđeno, da dominira na kraju 1961. godine. U tom periodu država će uložiti 60% sredstava više za razvoj javnog sektora, uglavnom teške industrije, dok će laka industrija i dalje ostati većinom u privatnim rukama.

Na kraju prvog Petogodišnjeg plana Indija je proizvela godišnje nešto preko milijun tona čelika, dok će na kraju drugog plana proizvesti 5 milijuna tona.

Kongresna stranka je planirala da u industriji uvede sistem radničkog upravljanja. U tom cilju vršena su mnoga proučavanja u drugim zemljama, među kojima i u Jugoslaviji, i donijet je zaključak da se u toku II. petogodišnjeg plana ostvari sistem radničkog upravljanja. Vlada je također predvidjela da u toku drugog Plana zaposli novih 11 milijuna radnika, od toga 45% u fabrikama i rudnicima. Što predstavlja ozbiljan korak na putu rješavanja teškog problema nezaposlenosti.

Izbori u Indiji, koji se istovremeno održavaju za savezni parlament i za skupštine pojedinih država, privlače pažnju svjetske javnosti. To je i razumljivo, jer svaki korak ka jačanju unutrašnje snage indijske republike, koja se već snažno afirmirala kao važan faktor mira — može samo da doprinese daljoj stabilizaciji prilika na Dalekom Istoku i u svijetu uopće.

Ljuban Jakše

Šibenski Odred izviđača i planinki na logorovanju

Problemi izviđača i planinki

Zaslužuju pomoć

U dvorani Društvenog doma održana je 3. o. mj. osnivačka skupština Šibenskog Odrada izviđača i planinki kojoj su, pored stotinu članova ove organizacije, prisustvovali i predstavnici Republičkog saveza Mirjam Tecilazić, zatim predstavnici Planinarskog društva Šibenik, Ferijalnog saveza i Odrada izviđača i planinki iz Knina, te izvjestan broj roditelja.

Referat o dosadašnjem radu za razdoblje od kada je pred godinu i po formiran inicijativni odbor Odrada izviđača i planinki, podnio je omladinac Goran Skočić. U izvještaju je dotaknuto niz problema sa kojima se sa dosta uspjeha borila ova mlada organizacija. Ipak najveći problem predstavljao je nedostatak izviđačkog stana. U organizaciju je uključeno blizu stotinu članova iz redova srednjoškolske omladine. Jedna od najvećih slabosti organizacije bila je u tome, što za svoj rad nije uspjela zainteresirati i radničku omladinu. Također je istaknuto da Odred nije naišao na punu podršku od strane društvenih organizacija, a veliko nezamijevanje pokazali su i roditelji.

U ime planinarskog društva skupštinu je pozdravio Josip Ljubković, od strane Ferijalnog saveza Velimir Zanze, a u ime Odrada izviđača i planinki iz Knina prisutne je pozdravio Frane Čuk. Svi su oni istakli potrebu tješnje suradnje sa svim društvenim organizacijama, a posebno pak sa planinarskim društvom, Ferijalnim savezom i društvom »Naša djeca«.

Najvažniji dio skupštine bila je svakako diskusija, u kojoj su uzeli učešća pioniri i omladinci članovi ove organizacije. Oni su jednostavno, ali iskreno iznosili probleme svoje organizacije i iskustva u dosadašnjem radu. Diskusija je pokazala da svi oni veoma dobro poznaju problematiku, zadatke i ciljeve Odrada izviđača i planinki.

Na kraju diskusije uzeo je riječ delegat saveza Odrada izviđača i planinki Hrvatske drug Tecilazić, koji je, pored ostalog, rekao, da je šibenska organizacija postigla vidne uspjehe, ali da nije naišla na pomoć društvenih organizacija i nadležnih vlasti u gradu. Jedna od manjkavosti, rekao je on, sastojala se u nedostatku javnih akcija. Zatim je govorio o formama rada, pa je naglasio da se ubuduće veća pažnja posveti osposobljavanju kadra, koji će omogućiti širi stručni rad unutar same organizacije.

Na kraju je izabrano novo rukovodstvo šibenskog Odrada izviđača i pla-

ninki. Za starješinu je izabran Šime Guberina, nastavnik i jedan od inicijatora osnivanja šibenskog Odrada. Za načelnika ponovo je biran Goran Skočić. U užu upravni odbor izabrana su još četiri člana.

Donijet je plan rada za 1957. godinu i kao prvi zadaci društva nameću se: proširenje broja članova, zatim poboljšanje kvaliteta rada, organiziranje priredbi, izleta i slično, suradnja sa srodnim organizacijama, sudjelovanje u Titovoj štafeti i osiguranje izviđačkog stana.

Zanemareni zborovi birača

(Nastavak sa 1. strane)
bost bila je u tome, što u više slučajeva nije postojalo inicijative od strane odbornika za donošenje nekih novih odluka. Uza sve to u posljednje vrijeme konstatirano je zadovoljavajuća činjenica da je tih nedostataka bilo sve manje, da su sjednice bivale sve bogatije, bilo diskusijom bilo da su odbornici češće iznosili svoja stanovišta i svoje prijedloge.

Odborničke komisije, koje djeluju pri Općinskom vijeću i Vijeću proizvođača u cjelini nisu postigle zadovoljavajuće rezultate. Izvjesne slabosti, koje su došle od izražaja u radu tih komisija, nisu rezultat nezainteresiranosti njenih članova, već glavni uzrok leži u tome što je veći broj odbornika preopterećen čitavim nizom drugih političkih i društvenih zadataka, pa otuda nedostaje vremena da se ozbiljnije i potpunije angažiraju u radu tih komisija. Za poboljšanje takove situacije bez sumnje treba naći pogodno rješenje, kako bi se odborničke komisije ubuduće jače aktivizirale i zaista postale ispolnoćni organi u radu narodnog odbora.

U okviru rada narodnog odbora postoji 6 savjeta, premda je zadnjom izmjenom i dopunom statuta, koju je donio NO na sjednici od 13. rujna 1956., odlučeno da se osnuje još pet savjeta i to savjet za poljoprivredu, za trgovinu i opskrbu, za stambene poslove, za urbanizam i savjet za upravu. U vezi s tim je konstatirano da su savjeti našli pun sadržaj rada i da su zauzimali jedno od značajnih mjesta u rješavanju brojnih zadataka. Nadalje je istaknuto da su svi članovi savjeta vrlo aktivno učestvovali u njihovom djelovanju, a diskusije su naročito bile neobično plodne. Takav rad savjeta omogućio je da su njeni članovi stekli prilično i-

Pripreme za izbore radničkih savjeta

(Nastavak sa 1. strane)

nici biti usko vezani sa proslavom 40-godišnjice Oktobarske revolucije, a posebno Dan mladosti — 25. maja, kada će se govoriti o učešću maršala Tita u toj revoluciji. U okviru te proslave bit će organizirana predavanja po poduzećima, osnovnim organizacijama SSRN, školama i narodnim sveučilištima. Proslava će biti obilježena kulturno-umjetničkim priredbama, izložbama historijskog materijala iz Oktobarske revolucije i NOB, zatim nastupima članova DTO »Partizana«, radničkih sportskih igara, i t. d.

Govoreći o sistemu rada u sindikalnim podružnicama na plenumu je istaknuto, da još uvijek nije nadenuto pogodno rješenje kako pristupiti pojedinim zadacima u radu sindikalnih podružnica i općinskih vijeća. Premda su neke podružnice zabilježile izvjesne uspjehe, ipak rad u cjelini nije dobar. Što je najgora, neke podružnice ne znaju u čemu se sastoji njihova aktivnost. Organizatori, a naročito politički rad potpuno je zapostavljen. A baš svakodnevnim političkim rad sa radnicima predstavlja široko polje djelovanja sindikalnih podružnica. Opća je pojava da se sindikat malo ili gotovo nikako pojavljuje kad iskrsnu problemi, razna negodovanja, koja su posljedice nezdravih odnosa među ljudima,

sve u svemu postojanje sindikalnih podružnica ne osjeća se, iako bi one trebale biti glavni faktor u obnašanjavanju i otklanjanju raznih negativnosti. Primijećeno je, da su vis-a-vis tih pojava i članovi SK i sindikalne podružnice potpuno pasivni. Isto tako, pomoć sindikalne podružnice izostaje i onda kad su u pitanju itekako važni momenti iz procesa proizvodnje. One u tim slučajevima ne reaguju pravovremeno: niti pokušavaju tumačiti, niti organizirati za to potrebne sastanke, dogovore i slično. U vezi takvog rada bilo je kritika i na slabo organiziranje članova plenuma u obilaženju sindikalnih podružnica i pružanju pomoći u njihovom radu. Neki od diskutiranih su izrazili mišljenje da je jedan od uzroka takvom radu prezaduženost pojedinih političkih i sindikalnih radnika. Da bi se buduću rad u sindikalnim podružnicama pokrenuo zaključeno je, da se članovi plenuma više nego dosad angažiraju u tim organizacijama, pa su s tim u vezi izvršena i konkretna zaduženja. Kod članova plenuma preovladalo je mišljenje da će na ovakav način znatno oživjeti rad sindikalnih podružnica u poduzećima. Njihov momentano najvažniji zadatak jeste, da prilikom podnošenja godišnjih izvještaja radničkih savjeta, iznesu svoj stav, svoje mišljenje i prijedloge, a slično da postupi i kod donošenja tarifnih pravilnika.

Plenum Kotarskog komiteta NOH-e

Tema: poljoprivreda

U utorak, 5. o. mj. održan je plenum Kotarskog komiteta Narodne omladine, na kome se raspravljalo o radu seoske omladine, a zatim su izvršene neke izmjene i dopune u komitetu. Na kraju je donesen plan rada za nekoliko narednih mjeseci. Najveća pažnja na plenumu posvećena je pitanju uključivanja seoske omladine u proces unapređenja poljoprivredne proizvodnje i stvaranja novih proizvodnih socijalističkih odnosa na selu, te razvijanju zadrugarstva, kao najprikladnije forme za izgrađivanje tog procesa.

U referatu sekretarijata komiteta i diskusiji, koja je nakon toga slijedila, analizirane su sve forme kroz koje se omladina može angažirati. Dosadašnja pasivnost organizacije u zadrugnom životu odražavala se na rad seoske omladine. Ona ju je izolirala od učestvovanja u rješavanju najaktuelnijih problema sela a samim tim pogodovala nepravilnom radu upravnih organa

pojedinih zadruga.

Na plenumu je istaknuta potreba osnivanja sekcija mladih zadrugara i školskih zadruga kao organizacija kroz koje će omladina stjecati i primjenjivati znanje iz moderne poljoprivrede s primjenom savremene agrotehnike i koja će se odražavati u postizanju visokih prinosa i uzgajanju rentabilnih kultura. Na ovom poslu se dosad vrlo malo učinilo, jer na cijelom području kotara postoje samo dvije sekcije mladih zadrugara i jedna školska zadruga.

Dosta pažnje je na plenumu posvećeno i problemu poljoprivrednog obrazovanja seoske omladine i radu poljoprivrednih stručnjaka. Poljoprivredni stručnjaci, kojih na našem kotaru ima vrlo malo, nisu dosad bili u potpunosti mjeri angažirani u proces unapređenja poljoprivredne proizvodnje, i, kako su i sami rekli, nisu našli prave forme svoga rada. Na te forme omladina im je već ukazala. J. Gotovac

Primati omladinu u SK-a

U nedjelju 3. o. mj. održana je u Vodicama godišnja konferencija SK. U izvještaju i diskusiji raspravljeno je pitanje prijema novih članova u organizaciju SK, kao i idejno-političko rad članova.

Pored ostalog je konstatirano, da je u protekloj godini primljen veoma mali broj omladine u organizaciju SK, iako u Vodicama ima dosta omladinaca i omladinki, koji su svojim dosadašnjim radom zaslužili, da postanu članovi SK.

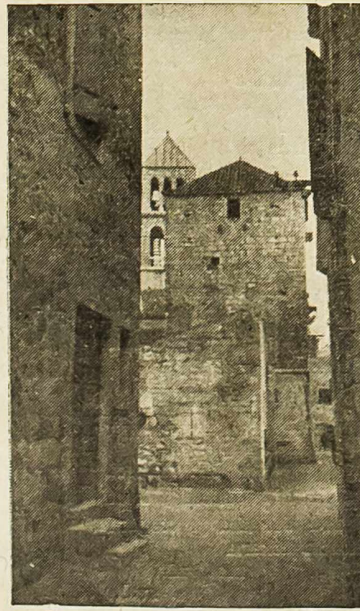
Na konferenciji je ustanovljeno, da idejno-politički rad u cjelini ne zadovoljava. Veći broj članova ne prati dnevnu štampu a čitaonica se slabo koristi. Zaključeno je, da se u ovoj godini za članove SK održi nekoliko predavanja iz historije KPJ.

USPJELI TEČAJ ZA ODRASLE

Ovih dana u Vodicama su završeni redovni večernji tečajevi V. VI. i VII. razreda osmogodišnje škole. Tečajeve je pohađala omladina, kao i službenici ustanova i poduzeća u mjestu. Na završnim ispitima kandidati su pokazali primjeran uspjeh. Sada su u toku pripreme za otvaranje tečajeva za slijedeće razrede. (J. M.)

U VODICAMA JE OTVORENA SLATICARNA

Pred izvjesno vrijeme u Vodicama je otvorena slastičarna. Za otvorenjem slastičarne već duže vremena osjećala se potreba, a naročito za vrijeme turističke sezone.

Vodicice

Niska produktivnost i poljoprivreda - dva najveća problema naše privrede

Poboljšanje životnih uslova radnih ljudi ne može doći odjednom, niti to mnogo zavisi od pojedinih odluka nekog državnog organa. Kritizirati životni standard a istovremeno ne voditi borbu za njegovo poboljšanje, ustvari, nije ništa drugo do jedna konstatacija koja, u krajnjoj liniji, može politički samo da šteti i da unosi dezorijentaciju. Takve kritike dobijaju svoj prvi smisao samo onda, ako se cijelom stvari prilazi konstruktivno, sa pozicija povećanja produktivnosti rada i promjena odgovarajućih materijalnih odnosa.

Društvenim planom i drugim mjerama, istina, vrši se pregrupiranje sredstava u ovoj godini, daju se veće mogućnosti za proizvodnju robe za široku potrošnju i unapređenje poljoprivrede. To će svakako ublažiti postojeće disproporcije. Ali, ipak ne treba imati iluzija, jer pregrupiranje i onako nedovoljnih sredstava ne može stvoriti naročito povoljne uslove za poboljšanje standarda. Otuda i jedan logičan zaključak: sa boljim standardom može se računati samo ako on bude rezultat povećane produktivnosti rada i pravilnijih materijalnih odnosa u privredi. Prema tome, bar u sadašnjoj situaciji, niska produktivnost rada jeste problem broj jedan jugoslavenske privrede.

Za posljednjih deset godina u Jugoslaviji je sagrađeno dosta novih fabrika i centrala. Ali, to ne znači da je izvršena i potpuna industrijalizacija zemlje, jer izgradnja fabrika i mnogih postrojenja nije automatski mogla da nas oslobodi naslijeđene zaostalosti i teških protivječnosti. Te fabrike, istina, daju nam perspektive, materijalnu bazu za brzi razvitak proizvodnih snaga, pa je iskorišćenje njihovih proizvodnih mogućnosti upravo danas od prvorazrednog značaja. Tačnije rečeno u njima se kriju ve-

like rezerve, proizvodnja tih fabrika i privrede u cjelini treba da nam donosi odgovarajuća sredstva kojima se mogu izmijeniti postojeći materijalni odnosi. A oni su u privredi odlučujući faktor.

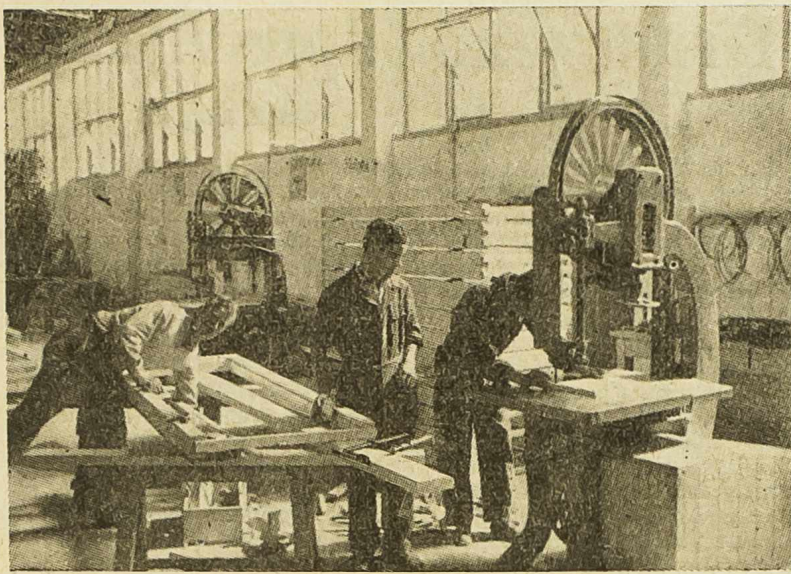
Međutim, do tih povećanih sredstava može se doći samo kroz povećanje produktivnosti i preko efikasnije politike privredovanja. U to, zbog toga se danas, više nego ikad ranije, u prvi plan ističe produktivnost. A produktivnost je ekonomska kategorija, ona se ne može povećati neakvom proažanjdom, već samo konkretnim akcijama u proizvodnji.

Naravno, ni fabrika, makar koliko činila napore, ne će postići značajne rezultate ukoliko, u čitavom sklopu problema, ne bude stabilan položaj komune i poduzeća. Ukoliko fabrika ne bude raspolagala sa sredstvima koja su joj neophodna da materijalno podstiče i pojedina

o cjo radni kolektiv, onda se ne može očekivati ni veća produktivnost. Samo uporednim rješavanjem ovih problema — subjektivnih i objektivnih — produktivnost može da raste.

Poljoprivreda također zaostaje zbog nekih prilosa i niske produktivnosti. Povećanje proizvodnje u ovoj oblasti je od posebnog značaja za životni standard, budući da na ishranu otpada veliki dio u strukturi ukupnih troškova života. Deficitarnost u poljoprivredi izaziva posljednjih godina i velike teškoće u privredi kao cjelini. Raspoloživa sredstva za njeno unapređenje, svakako, nisu dovoljna, iako su uvećana u ovoj godini. Stoga je, po našim mišljenju, neophodna mobilizacija svih ekonomskih i društvenih faktora za unapređenje poljoprivrede.

Jovan Raičević

20

— Ma znaš, da se jopet stric ne najdi . . .
— Ma, valaj, puka od lida, ovdje ću konačiti! Ustavi me, bolan, kovač na večeru. Pošteniji je vire mi, nego . . .
— Dobro, ti ostani, ali se nemoj javljati tamokrace! . . .
— Veliš li? zapita knez, a oči da mu ispadnu, koliko ih bješe izbuljio . . . Aa ja sam se, sinko, nada' da će mi dati desetak talira, da platim zemljarinu i da kupim . . .

— Aja! Aja, bogme, Čako! Nemaš rašta ni prosloviti za to! . . . Nego, ja ću gledati, kad vidim zgodu, da i' kako iskućim. A, bogme, dotle strpi se, zajmi digod . . .

Na tome se rastadoše, jer se oglasi večernja. Zaista se knez Kušmelj nije kajao što prenoči u madupnici. Iza masne večere, bilo je vina izobilja, bilo je jeglene, da se on privijao od smijeha. Knez pričao bez zavora, šta je radio u mladosti; kako je »privaćao« stoku sa stricem Juretom; kako se vjesto više puta branio na sudu: »umija sam vatati punte, ka' vokat kakav!« kako je jednom nekome ukrao mazgu pod tovarom. »Idem ja« veli »iz grada, kad li di se svrče k Skradinu, ali prida mnomi čovik, začarmija glavu i goni prid sobom natovarenu mazgu. Ne bijaše među onim stranama nikoga duat a sunce na zapadu. Lito — baš u pućini lita. Šta ce mu čalma oko glave, ubija ga bog!« Po tome sam odmah razumija da je smeten. Što će mi pasti na um. Što i davolu! Kad bi čovik na jednom zavojnici, zatrcem se ja u sve maove, pa viknem bez dua:

— Biž! — reko — potira!

— Kakva potira? pita čovik, a pripade se ka' ženetina.

— Ne znam šta je, nego je to vojska, silna vojska! . . . Zar ne čuješ puške!? . . . Biž! jadniče! poginućeš ludo, jer ubijaju koga god sritu . . . Ka' da je protiv našega kralja nika sila . . . Šta li . . . ali je zlo, biž! biž! vičem ja sve to bolje; sa on zbilja povirova, pa i on u sve maove, a ostavi mazgu. Ja se onda prignem pod među, dokle on odmakne, pak prižem kolan i svalim tovar, pak uzjašem na golu mazgu, pak: ajde-de! ajdac! skradinskom cestom. Pošto odmak'o dva tri puškomet, vidim začarmljenu glavu; pričacem trčase k meni i ču' da viče, i meta' je jarchina iz male puške. A ja onda svrnem, pa motaj se oko ogradina, tamo amo, dok mu zametnem trag, i ako je bija na voz u skradinskome, ja sam onda bija u Bilicama, kod jednoga poznatika, kome sam priručija živo. Dopalo nas je po petnaest talira na glavu, nas dva . . . I virujete, braćo, ove mi svete krvi Isusove, nikome još to nisam kaziva' jevo dvadeset godina; ali vidu, da sam među prijateljima i da mogu govoriti . . . A, opet, to je davno bilo!

Razumije se da ga svi obasuše hvalama. Dundak reče:

Kako je Pjevalica izliječio fra-Brnu

— E, ne mogu se načuditi, gospe mi i gospina mi sina! . . . Ja ti kažem jevo u brk, da se ne mogu načuditi! . . . Ja sam čuja sto puta reći: Kušmelj, brat Načvar, to je beštija! to je sprdnja svega Čvriljeva! . . . Anu sad vidi ima li mu čereta druga! . . . Ja ti to kažem brk! . . .

Svi potvrdiše Dundakove riječi. A knez će skromno, kezeći se:

— Za mlogo se tako veli, ja! A oni, za koje se veli, i jesu lukavi.

Tako je, bogme! Eto za primjer Bukar. Pa zasuše sve o Bukaru, diveći mu, uznoseći ga, mimo ljude.

— A, oni su . . . oni su odvojili, kraći! teliš bukovički kraći! teliš oni što su blizu Velebita! . . . Oni su meštri, ja! . . . Meštri svakome, a nad njima nema meštra! . . . Kršćanski lupeži, svi u buljuk, nisu ni vrčanica od opančine jednome vištu Bukovičaninu, bolan! završi Kušmelj, lijegajući.

U zoru otide, prilično trapovijesan. U manastiru osta čama, kao što bješe i prije njegova dolaska Jedino Bakonja bijase maličak vedriji.

Desetak dana nakon toga izmoli Lis, da ga pušte kući, u Prgom. Iste večeri, kad on krenu, Vrtirep ne dode na večeru, nego poruči, da ga boli glava. Načvar i Bakonja legose dočkan, kao obično. Stric tek što zaklja, probudi se, jer opazi, da mu se jedan časovnik ustavio, a na njegovo veliko čudo utolio mu se notnjik, i ako bješe pun ulja i stijenjen bio u redu! Načvaru se prekide dah od straha, pak se poispravi na krevetu. Za koliko se on migojio, ustavi se i drugi časovnik, pak odmah treći, pa i četvrti. Načvar riknu. Bakonja se prenu i brzo otvori stričeva vrata i ubasa u pomrčinu, ali ču korake, lake korake bosih nogu i nešto bijelo prode mimo nj, i kračučki zabruja, pa ono izade na trijem. Malome su noge klecale i srce bilo, da prsne, ali opet imade toliko srčanosti, da iskoči pred čeliju, pak stade berikajati.

Dopadoše svi fratri, osim Vrtirepa, i svi daci.

— Šta je?

— Ne znam ni sam šta je . . . Može biti da je veliko zlo! veli Bakonja drščući.

Udoše s vidjelom. Fra Brne dahće, držeći se za kulju. Malo po malo osvijesti se i oslobodi, pak ispriča, šta je opazio. Tako isto i mali.

Tetka se najedi i mahnu rukom ispred čela, tobož: e je gvardijan izvištao. Ali i on pretrnu, kad mu stric i sinovac pokazase časovnike. Svakome se kosa nakostrijiše.

— Ja sam vidija ustavicu, priča mali . . . ali zašto da joj se čuju koraci? . . . I virujete da se koraci otišli i ustavili se prid kamarom fra-Lovre. I još bi se zakleja, da mi se činilo, da za njegoava vrata škrinula prije nego ču zaberikajati! Prišapta on fra-Tetki.

Stari se na to udari dlanom po čelu, pa posla svih da opet legnu, a on osta sam do dana sa fra-Brnom.

Na veliko čudo dacima Načvar bješe miran sutradan, niti je Bakonja što dalje govorio o čudnom događaju.

Ali do tada Bakonja bi dobro obišao ispod kreveta i ispod divana, prije no što bi stric legao.

Pa opet nasti tišina, mrtva tišina u manastiru. Po mnogim znacima vidje Vrtirep, da se otkrio njegov zli pokušaj, namjesto da se postidi, posta bežoniji, te u svakoj prilici poče zadijevati fra-Brnju; a kako je ovaj mirne duše podnosio njegove uvrede i još mu se smijao, to većma razdraži Vrti-

repa, te izgubi svaku mjeru. Jednom, poslije objeđanja, ispriča, da je Kušmelj, ukrao bio bratova konja, ono prekolani, pa se obilo o Miljevcane. »Promislite, je li malo bezdušan taj čovik? Onoga istoga dana mu je sin doša' na nase jasle, onoga istoga dana tako je pokazao' svoju 'arnost bratu! Pa kad se sitim, da je taj lupež ija s namika, za istim stolom . . . ej! ej!« . . . Fra Brne je blijedio i crveno susajuci to. Zausti da nešto odgovori, ali ga preteče Tetka: — »Nemoj, bolan, pritiravati! Ta, mi svi lipo znamo kako je bilo! Konja su ukrali rodaci Jere Jozova . . . kako se ono zovu? . . . a, da! Krkotici! Pa se mali lve sitija da je to njihov posla', pa je otisa' u Čvriljevo, pa on i otac nasli konja i doveli!« . . . Tako je, tako!« potvrdi Bitvar. »A što su bacili krivicu na Miljevcane, to bi, bora mi, svaki od nas učinija!« . . . »Pa, moj dragi, znaš li što ću ti reći? pridade Srdarina. »Neka svaki tiri ruku u svoj džep i naći će mrvica! Ti imaš braće i rodaka, i rodbina ti je velika, pa jesu li svi čisti, a može se baš pitati: je li ijedan čist? . . . Ja bi' zna' stogod i o njima!« . . .

Vrtirep videći da njezgova ne prijanja, nego naprotiv da ga kruto snjbjajuo, zbuni se i stade se pravdati: da on onako bješe čuo od drugih, ali da ja ipak Brna pokrao njegov pod! . . . Odmah zatim, smijući se na silu, prebaci ovako: »A da čujte sad ovu, pa porecite, ako budete mogli! Taj knez Jere Jozov Kušmelj bija je tu skorice ovdinak. To znate, ali ne znate može biti da je noćija u madupnici i da se nakitija, pa pripovida' svoja junaštva. Sad ćete čuti iz moji' usta njegove blašte riči, pa ako ne uzvirujete, zovnite slugu, i nji' pitajte . . .

Fratri se zgleđase. Duvalo mu hitro namignu.

Vrtirep tada poče, baš onako, od riječi do riječi, kako je Kušmelj kazivao. Što je dalje govorio, to je vještije podražavao napita seljaka: pljućkao je kao on, odbijao je tobože dimove, češkao se po glavi i razmahivao je rukama. S prva bi razukvao usne gdjekeji, ali u potonju, kad doprije od onoga, kako je Kušmelj ukrao mazgu ispod tovara onome smetenjaku, počese se smijati na sav mah. Na tu. već neobičnu graju poustajase daci iza stola i primakoše se k vratima. U taj mah Vrtirep posokoljen udari šakom o sto i završi: »Jeto kakvi su Jerkovići! A mogu reći i ovo: »Koliko i' je od starine bilo u našem redu, ni jedan nije bija pošten!« . . .

Bakonja zaškriguta zubima i pognu se, kao lavić kad se sprema da skoči na svoj plijen, ali ga Bujas i Maćak odvuškoše natrag. »Ubiću ga, nije drugel!« govoraš' mali. »Ovo je drugi put, u manje od po godine, što me dovodi u napast!« . . . pa briznu plakati.

Fratri umukoše, jako smučeni. Gvardijan, blijed kao krpa, ustade.

— Ta-ako, je li? . . . Je li to taako? . . . Ja nepošten i svi moji? . . . Ja to nisam zaslužujao od vas, fra-Bare! . . . Bog mi je svidok i moja savist, da ja

Utisci sa skupštine poljoprivredne zadruge Žirje

Zadruzi je potrebno omogućiti život

Ispočetka je izgledalo da se skupština uopće ne će održati. Treba, naime, odmah reći da su mnogi članovi ove zadruge došli sa skepsom na skupštinu i ta njihova sumnjičavost sasvim je razumljiva, kada se uzmu u obzir izvjesni (često i veoma ozbiljni) propusti zadruge u ranijim, a naročito u prošloj godini, koji su poljuljali njihovu vjeru u njenu budućnost.

Poslovni upravitelj zadruge Mate Roman pokušao je u svom izvještaju ublažiti nemili slučaj sa spuzvama. Najprije je govorio o tome, kako je zadruge primorana godišnje plaćati milijun dinara s kamata amortizacije na osnovna sredstva. Samo na ribarske potrebštine plaća 380.000 dinara, a na uljarnu oko 300.000 dinara. Mnogo, pogotovo kad se zna, da je zadruge radila sama sa polovinom sveukupnih sredstava. Dakle, ona druga neiskorištena polovina zadruzi je mogla samo odmoći, a nikako pomoći. Sa uljarnom je isto tako. Ona je u prošloj godini imala gubitak od 360.000 dinara, a ove godine će imati još i više, i tako će to trajati preko deset godina, dok se ne oporave nasradale masline. Zadruge je slabo prolazila i sa otkupom poljoprivrednih proizvoda i na taj otkup nije mogla računati. Slab ulov ribe, osim toga. Ni zadruga prodavaonica nije mogla stvar poboljšati. Krčma pogotovo — ona je čak i u gubitku 30.000 dinara. Drugim riječima, u pitanju je bio opstanak zadruge. Nešto je trebalo učiniti da bi zadruge ojačala i da bi mogla efikasnije poslužiti svojjoj svrsi. I tako drugog izlaza nije bilo nego pokušati sreću sa spuzvama u Egiptu. Ali, nažalost, sreća je ovoga puta, kako znamo, izostala, a došlo je do nemile nesreće: zadruge je upala u dug od oko 3 milijuna dinara.

Nismo rekli, a trebalo bi reći, da se sva težina ovoga grijeha ne može i ne smije baciti samo na poljoprivrednu zadrugu, ka' je njena uprava donijela odluku da pošalje svoje dvije ekipe spužvolovaca u Egipt. Ona je mislila sve najbolje — mislila je da će jedino na taj način spasiti zadrugu od nepotrebnog životarenja. Tako bi bilo i pravedno i pošteno, da veći dio grijeha padne na one koji su organizirali i koji su nagovarali da se pođe u lov na spužve, govoreći da su oni bili tamo i da će se isplatiti

trud. Međutim, ispostavilo se da se trud nije isplatio, da su pomenuti organizatori bili lakomisleni, brzopletni, jednom riječju: loši trgovci. Krivi su, dakle, najviše oni iz »Kornata«, koji su obmanuli i sebe i drugove, a da nisu svojski ispitali sve mogućnosti oko lova spužava. Zato ova zadruge s punim pravom zahtijeva da joj pomenuto poduzeće nadoknadi gubitke u tom mjesecu.

Ipak, zadruge će se kasno oporaviti od ovoga udara koji je ustvari težak 3,5 milijuna dinara. To je iznos kredita, koga joj je dala Narodna banka na račun lova spužava. Vratiti ga je sada nemoguće. Kako i otkuda, postavlja se pitanje? Da, postoji jedan izlaz, ali po svemu sudeći izgleda, da će to ići veoma teško. Naime, zadruge bi mogla banci isplatiti jedino na taj način, da se kredit koji je kratkoročan, prebaci na dugoročni, pa bi ga za nekoliko godina vjerojatno i isplatila, razumije se uz izvjesnu pomoć odgovarajućih faktora.

Rekli smo već, da dobra polovina osnovnih sredstava zadruge ovoj zadruzi veliku brigu, zbog amortizacije, a ta sredstva stoje onako neiskorištena, propadajući. Uzmi-mo, eto, 3 plivarice, 4 brodska motora (koji se rječito kvare i na ko-

jih se troše pozamašne svote) i ostali ribarski materijal, pa ćemo vidjeti, da se ribari ne služe sa polovicom toga materijala. Zasada zadruge ne kani otuditi ovu nepotrebljivu polovicu, jer su ribari to sa mukom stekli. Ulov je ribe prošlih godina bio, kako smo rekli, veoma los, pa je to od glavnih uzroka' da se ne pokrivaју troškovi . . . To je u dobroj mjeri i obeshrabilo ribare, tako da se ne služe svim ribarskim sredstvima, koja su im na raspolaganju. Ali, oni vjeruju, da će iduće godine biti bogatiji ribom, te da se otuđenjem pomenutim ribarskom potrepštinama počeka. Ipak, predloženo je, da novozabrani zadrugini savjet povede računa o nekim osnovnim sredstvima zadruge, koja stoje posve neiskorištena, a za njih se plaća amortizacija.

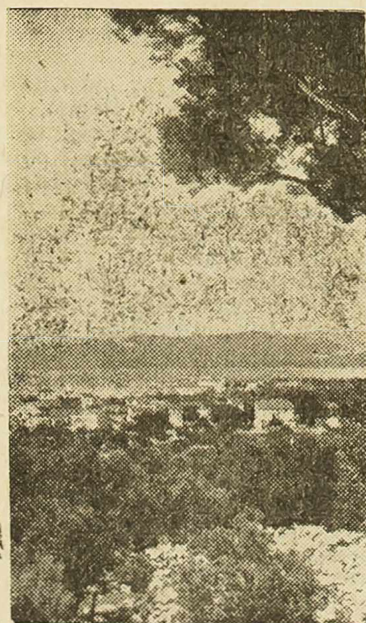
U vezi s uljarnom zadrugari su mišljenja, da se otpiše njezina amortizacija, naravno, uz suglasnost Narodnog odbora kotara, barem dotle dok se ne oporave masline i dok ne počne intenzivnije raditi.

Zadruge raspolaze s izdvojenim fondovima kod Narodne banke u iznosu od 2,5 milijuna dinara. Time ona danas i posluje. Ali, ne će ostati na tome, niti kani životariti iz dana u dan, već se je sistematski počela pripremati, da u ovoj godini nastavi sa lovom spužava u našim vodama, jer se je poslije Egipta pokazalo, da se to nadasve isplati. Osim toga, zadruge će ubuduće voditi više računa o otkupu poljoprivrednih proizvoda, a naročito ljekovitog bilja koje na ovom otoku uspijeva.

Na skupštini je bilo govora i o tome, kako se treba orijentirati na sadnju buhaća i lavande. Također je predloženo, da se Žirjani počnu intenzivnije baviti uzgojem bajama, višanja i kvalitetnih voćaka, kad ih je izdalo maslinarstvo. A sve bi te kulture lijepo uspijevale ovdje. I to se, bez sumnje, može itekako, samo kada bi bilo podrške sa strane zadruge. Uostalom, ovoj zadruzi i ne preostaje ništa drugo, nego da pomogne svojim članovima u tom pravcu, kako bi sebi osigurala sigurnu budućnost.

Poljoprivrednoj zadruzi treba omogućiti rad, jer je ona jedina u stanju da poboljša život svojih članova i sela uopće, kako u ekonomskom, tako i u kulturnom pogledu.

Roko Dobra.

Murter

kultura - prosvjeta - kultura

Umjesto kritike

„ČAR VALCERA“

Razgovor u Društvenom domu

Ni ovog puta, nažalost, nije bilo redatelja. Otputovao (ne zbog Razgovora). Opereta privlači ljude u teatar, pa i na Razgovoru ih je bilo puno. Atmosfera ugodna, intimna. Istina, bilo je i takvih, koji su samo željeli da čuju tuda misljenja ne izražavajući svoja, ali oni koji su razgovarali nisu dozvolili da ni u jednom momentu nastane »tut-pauza«.

Čar valcera, opereta od Oscara Straussa, zadnjeg izdanka slavni Straussa (umro je 1954.).

Mozemo prihvatiti njezinu glazbu, čija vrijednost treba naravno doći do izražaja. Inače libretto joj je veliko ništa, misli stari ljubitelj kazališta.

Ova opereta je »bez šuga«, bez efektnih završetaka, na koje smo navikli u ostalim operetama, kada pjevači završavajući svoje arije visokim tonovima navuku umerbeni aplauz, dobacuje jedna od protagonistkinja.

Nas najviše i interesira, veli jedan od organizatora Razgovora, mišljenje publike, da li ova opereta, kao i svaki komad koji se prikazuje, ima razloga da bude na repertoaru.

Svakako, jer ova opereta, iako je »bez šuga«, ipak nije od jeftinijih, jer je njezinu muziku ugodno slušati, mišljenje je jednog diskutanta.

Uostalom ona se igra u teatrima po čitavom svijetu, upada drugo.

A i naša publika je primila sa simpatijom, nadopunjuje treći.

Jedan pravnik iz Tužništva, naviknut u svojoj praksi da traži motive, traži ga uzalud u promjeni u odnosu glavnoga junaka Niki-a prema princezi. »On je najprije izbjegava, a zatim se naglo zaljubi u nju. Nelogično«.

Da li su pravnik zadovoljili ovi odgovori:

— To je opereta. Nedostatak je u libretu.

— U opereti je teško naći logiku.

— U opereti je glavno da je zabavno.

Pravnik se ne slaže s ovim, ali prihvaća jedno mišljenje, po kojem je glumica, koja je tumačila princezu, trebala, možda, da svojom igrom prikaže metamorfozu,

kroz koju je prošla, a koja je mogla biti motiv promjene nastaje kod Niki-a.

Režija?
— Mislim da nije u svakom pogledu uspjela. Istina, osjećala se cvrsta ruka redatelja (Rudolf Opolski), ali ne bih se složio sa svim mizanscenskim rješenjima, naročito postavom zbora u prvom činu i gostiju u drugom činu, te dijalogu između Niki-a i prijatelja u prvom činu, bilo je prvo mišljenje.

— Ne bih se složio s tim, da je režija makar i djelomično neuspjela. Osjećala se solidan rad. Zamjerio bih jedino raspodjelu uloga starog kneza (A. Drutter) i Niki-jevog prijatelja (B. Glazer).

Stvar odsutnog redatelja zastupa prisutni glumac:

— Smatram da je režija dobra. Nedostatke u libretu Opolski je majstorski riješio.

A što se reklo o protagonistima?

— Stari ljubitelj kazališta ne ženi se da govori o njima.

— Ovo je opereta bez glavne junakinje. Prva muška rola je junak operete, Martinović je bio iznenađenje, naročito što se tiče unosenja u ulogu dosta udaljenog od nas. Oduševio nas je svojom raspjevanostu. Druga muška uloga (prijatelj Niki-a) nije dočarala tip austrijskog oficira, trebao je biti lagani lakomisljeni, u pokrećima elegantniji. Knez Joachim je bio prekarikiran. Kod njega se na momente osjetila izvjesna dramska nota. I subreta Ljubica Burić (Franci) također nas je vrlo ugodno iznenadila punoćom glasa i glume. Za većinu ostalih interpretatora ne mogu se dati zamjerke što se tiče glasovnih mogućnosti, jer su silom prilika morali da pjevaju.

— Šteta je što libretto nije dao da dođu do izražaja u punom opsegu ljepota i kultura glasa Marte Krušlin (princeza Helena), primjećuje netko.

Prisutni glumac se našao ponukanim da iznese izvjesne »olakšavajuće okolnosti«:

— Bilo je vrlo malo vremena za pripremu. Opereta je glumački izbačena u 30 »polovnih« proba. Nastale su izmjene u podjeli uloga, kad su ove već bile skoro izrađene. Jedan glumac je radio istovremeno

i na tri role. Na taj način ni glumac ni redatelj ne mogu da dadu sve od sebe.

Jedan glas upada:
— To se publiku ne tiče. Ona ocjenjuje samo ono što vidi — gotovu predstavu.

— Točno, ali je ipak dobro da se zna. Ne bih prihvatio primjedbe na račun igre Joahina. On je ipak trebao da bude stari »insempjanik« smetenjak. U opereti nikad nije previše karikature.

— Da, da, odgovori ljubitelj kazališta, ali u opereti se ne smije osjetiti ono što tu ne spada.

Jedan diskutant upada energično:

— Izvinite, ali ne bih se složio s kritikom na račun Glazera. Mislim, da je on u potpunosti odgovarao ulozi i baš njegova scena s Nikijem pobrala je najviše aplauza. Cudi me, što nitko nije spomenuo Ivanu Kuthy (Veliki bubanj), koja je, po mom mišljenju, bila vrlo uspjela.

Ovaj diskutant je naišao na podršku mnogih prisutnih.

Javio se još jedan glumac:

— Mislim da je trebalo nešto reći i o mojoj ulozi. Nitko nije zamijetio da sam igrao ekscelenciju bez zubiju.

Orkestar je važna komponenta u opereti. Evo nekoliko mišljenja o njemu:

— Orkestar je ovog puta bio spremniji i ujednačeniji nego dosad.

— Bleh je bio neumjeran.

— Orkestar i zbor su slika znanja dirigenta. Bio je nehomogen i mjestimično prejak.

— Mogu mu se prigovoriti i intonativne nečistoće na nekim mjestima. Fanfare, osobito trube u prvom činu trebali bi biti energičniji. Gudači su bili neujednačeni na tehnički težim mjestima.

— Klavir je bio prejak.

— Mislim, da klavir ne bi ni trebao da bude zastupljen u ovom orkestru, osim ako bi trebao da zamjenjuje harfu.

O zboru nije bilo tako suprotnih mišljenja. Sve u svemu, bio je glasovno pun i čist, ujednačen i ovog puta je poslušno slijedio dirigenta.

O baletu je izrečeno samo jedno mišljenje:

— Koreografija je bila ovog puta nastudirana.

Zaključujemo s inscenacijom.

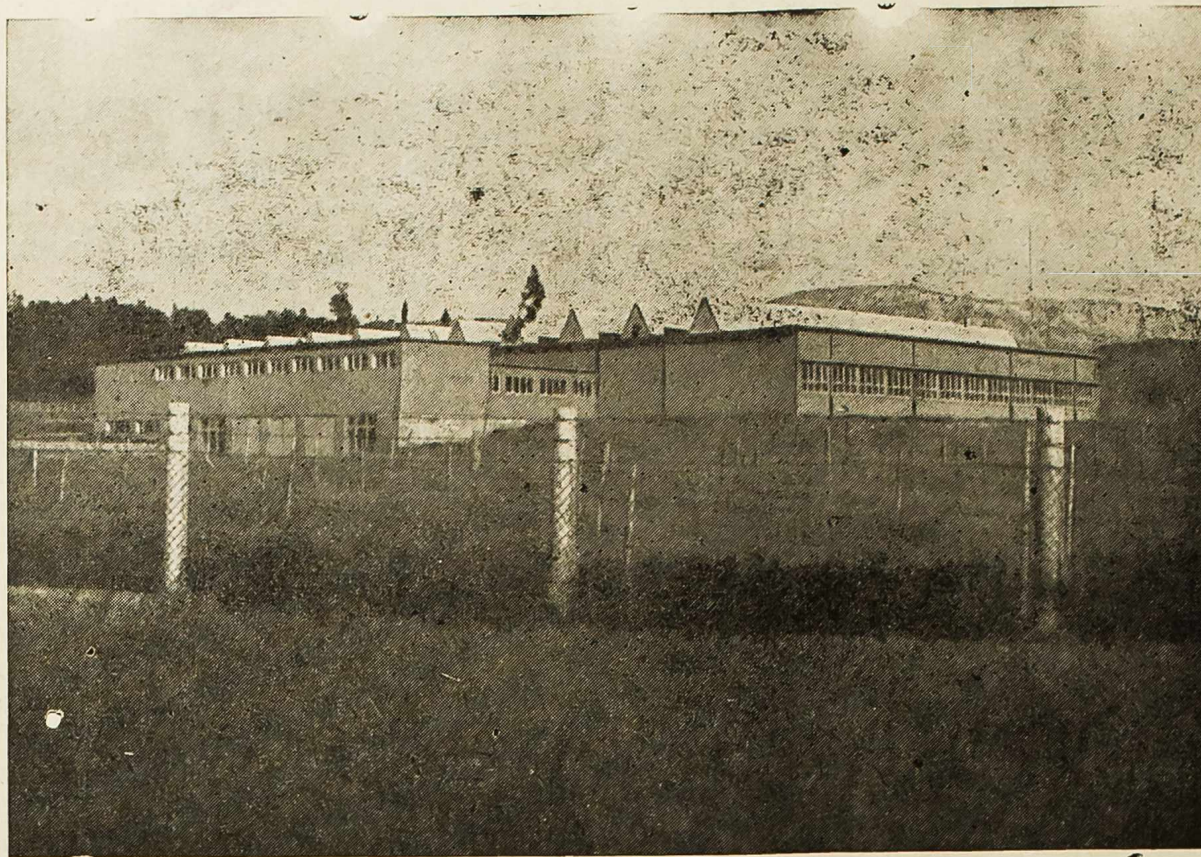
— Inscenacija drugoga čina uspjela, pripomogla je stvaranju potrebne atmosfere i štimunga. Ona u prvome činu stilski neujednačena.

S ovim se složio još jedan diskutant, nadopunivši, da je prvi čin bio previše svijetao, a stubovi prilično deplasirani.

Opet »olakšavajuće okolnosti«:

— Scena prvoga čina možda je mogla biti jednostavnija, ali ipak dvorac je potrebno postaviti realistički. Što je djelovao svježije uzorak je pomankanje odgovarajuće boje.

Razgovor bi sigurno još trajao, ali kušepa iz taj upozorava da je isteklo vrijeme kad se Dom zatvara, te je prekinut.

Knin: Tvornica vijaka

kninska kronika

Društveno upravljanje u centru pažnje

U Kninu je prošlih dana održana godišnja konferencija SSRN općine Knin, kojoj su pored delegata prisustvovali Roko Frkić, predsjednik Kotarskog odbora SSRN, Božo Radić, sekretar Općinskog komiteta SK, pukovnik Vlada Mutak, predstavnik JNA i drugi gosti.

Izvršena je analiza rada Socijalističkog saveza s posebnim osvrtom na djelovanje osnovnih organizacija i udruženja u području političkom, privrednom, kulturno-prosvjetnom i društvenom životu komune. Organizacije SSRN kninske općine postale su pokretač i nosilac političkog rada u narodu. Općenito idejno-politički i odgojni rad je zadovoljio. Mnogi aktualni politički događaji u zemlji i svijetu na vrijeme su i pravilno objašnjavani. Ukoliko mjesne organizacije nisu imale vlastitih snaga za taj posao, Općinski odbor SSRN raspisao je aktivno predavača, čiji su članovi pružali pomoć osnovnim organizacijama. Takova praksa je pokazala vrlo dobre rezultate, pa će se s njom nastaviti i dalje.

Socijalistički savez je veoma zainteresiran za pravilno funkcioniranje organa društvenog upravljanja. Na sastancima osnovnih organizacija često se raspravljalo o radu pojedinih savjeta i odbora, pa su poduzimane i mjere za poboljšanje toga rada. Općinski odbor SSRN, preko svoje komisije za društveno upravljanje, bavio se analizom rada školskih odbora, savjeta potrošača i odbora u zdravstvenim ustanovama. Isto tako vodilo se računa o aktivnosti mjesnih odbora. Načelnici pažnja usmjerena je pripremanju i radu zborova birača, kao vrlo važnoj i pogodnoj formi socijalističke demokracije. U izvršavanju raznih komunalnih zadataka organizacije SSRN djelovale su veoma uspješno. I u ovoj godini članstvo osnovnih organizacija učestvovalo će u predviđenom programu rada.

Narodni odbor općine namjerava pomoću ovu akciju dodjeljivanjem manjih količina cementa i drugog građevinskog materijala. U toku ove godine na području kninske općine poduzet će se nekoliko važnijih ak-

cija o pitanju unapređenja poljoprivredne proizvodnje. Kako se radi o potezima općeg značaja, to će se na ovom planu sve organizacije SSRN trebati najšire angažirati. Tako će se u Kninu prići podizanju mliječare, melioraciji vodoplovnih područja, merinizaciji ovaca i unapređenju govedarstva, kao i umjetno osjemenjivanje krava i ovaca.

Na konferenciji SSRN vidno mjesto zauzelo je izlaganje o stanju kulturno-prosvjetnog rada u gradu i na selu. Istaknuto je da je kulturno-prosvjetni život na području općine u porastu. Uz postojeća kulturno-umjetnička društva i grupe proradila su ili se osnivaju nova. Dobar rad se može zabilježiti u Vrbniku, Strmici, Zagroviću, Polaći i Kosovu, gdje su osigurane prostorije za čitaonicu. Uz domaćinski tečaj koji već nekoliko mjeseci radi u Polaći, uskoro će se otvoriti još jedan takav tečaj u Mokrom Polju. U planu je otvaranje još nekoliko čitaonica. Narodno sveučilište iz Knina počelo je organizirati predavanja u udaljenijim selima.

Zabilježeno

Jedna zaboravljena ulica

Dugo smo gledali u plavu ulicu, ali nikako nismo mogli da pročitamo naziv ulice. Slova su izbljedita na ovoj i na nekim drugim tablama. Tek nekako iskosa, kao se čovjek malo bolje sudubio u plavu površinu, jedva primjetno se zapazi da je nekad pisalo »Masarikova ulica«.

Riječ je, dakle, o Masarikovoj ulici.

A prethodno i još nešto. Jednog dana susreo me dobronamjerni građanin i reče:

— Vi pišete za »Sibenski list«. Pa napišite nešto i o našoj ulici. Pogledajte, pa ćete se sami uvjeriti.

Građanin pripada IV. osnovnoj. I ulica također. Na njihovoj konferenciji jednom se govorilo da još ima ostataka od bombardiranja i da bi trebalo nešto učiniti da bi se odstranile ruševine i da se i taj dio grada malo uljepša. A toliko je go-

SKUPŠTINA TURISTIČKOG DRUŠTVA KNIN

Nedavno je u Kninu održana godišnja skupština Turističkog društva. U ime Kotarskog saveza turističkih društava prisustvovao je Simo Matavulj.

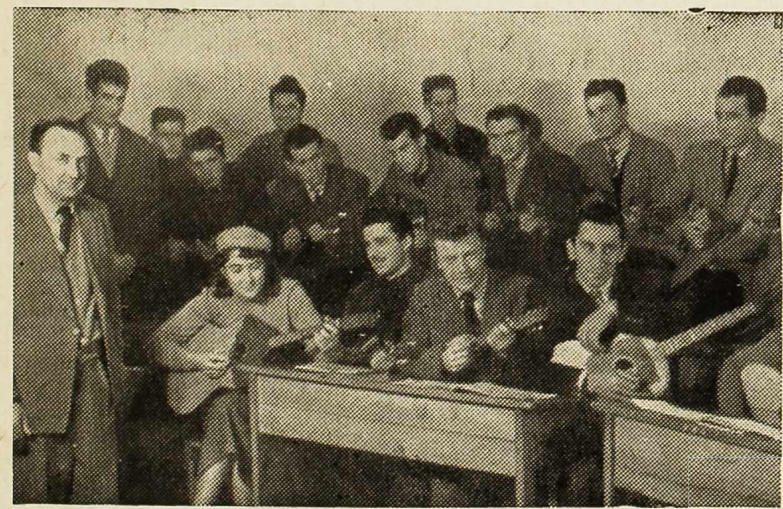
Izvjestaj o osadašnjim radu podnio je Ante Kijaković. U toku minulog perioda društvo je imalo nekoliko akcija skromnijim razmjera. Organizirani su izleti od kojih su najuspješli oni u suradnji s Turističkim društvom iz Sibenika i povodom »Tjedna turizma«. Zbog pomankanja prostorija društvo nije bilo u stanju da razvije veću aktivnost.

Na skupštini su razmatrane mogućnosti za poboljšanje rada u ovoj godini, pa je u tom smislu prihvaćen i plan rada za naredni period.

PREDAVANJE U NARODNOM SVEUČILIŠTU

Krajem veljače Narodno sveučilište u Kninu priredilo je svojim slušaocima još jedno zanimljivo predavanje. Ovog puta je profesor Spiro Crnogorac govorio o temi: »Moralni odnosi između muškarca i žene, te o moralu u braku i životu«. Predavanje je bilo posjećeno u rekordnom broju.

U toku mjeseca veljače Narodno sveučilište imalo je dobar bilans, jer je kroz 28 dana održalo tri predavanja.

Sa tečaja za rukovodioce tamburaških zborova, koji je nedavno organizirala Prosvjetna skupština kotara Sibenik

Zemlje o kojima se govori

Svojom površinom ova je republika deset puta manja nego Jugoslavija i obuhvaća svega oko 27.000 km². Utemeljena je 1948. godine prema odluci Ujedinjenih naroda. Jedan od ciljeva bio je da se progonjenim Jevrejima osigura vlastita država, ali je bilo još važnije da ta nova država vrši, u neku ruku, dužnost stražara zapadnih zemalja nad arapskim svijetom tog kraja.

Poslije njegova osnivanja, Izrael su počeli da naseljavaju mnogi Jevreji, pa se stanovništvo brojno ojačalo. Danas ima oko 1,5 milijuna stanovnika, nešto više nego naša Slovenija.

Dosta niskim brdima Izrael je odijeljen od svog primorja. Od rikeva ima samo Jordan, koji se ulijeva u Mrtvo more. On leži u toploj kraju koji ima vrlo malo kiše. To je kraj koji je gotovo pustinja, a uspijeva loza, maslina, smokva, naranča, limun i slično bilje koje treba mnogo topline, a podnosi i sušu. Magarac je glavna životinja. Novonaseljeni Jevreji mnogo su učinili oko natapanja površina i uzgoja bilja, pa su u tom pogledu

zemlju znatno unaprijedili. Danas oni izvoze dosta voća velike vrijednosti.

Rudama je zemlja siromašna. Mrtvo more daje dosta soli. Industrija je u razvitku uz obilnu novčanu pomoć zapadnih sila. Glavne su luke Hajfa i Jafa, dok je glavni grad Tel Aviv, koji je 1946. godine imao preko 180.000 stanovnika, a danas je taj broj znatno porastao.

Premda je tako malen, Izrael ima znatnu vojnu snagu u tom dijelu svijeta.

Kada su godine 70. rimski vojnici razorili Jeruzalem, činilo se da Jevrejska država nikada više ne će biti obnovljena. Jevreji su se konačno rasuli po čitavom svijetu. U svakoj zemlji oni su bili stranci, manje ili više trpljeni, a često i okrutno progonjeni. Zbog prezira i progona, kojima su bili izloženi, Jevreji su stoljećima sanjali o povratku u svoju staru domovinu. Krajem XIX. vijeka jače se razmahao i antisemitski pokret, koji je nastojao da svu krivicu za nedaće kapitalizma svali na Jevreje. U takvim prilikama jevrejski radnik dr. Teodor Herzl napisao je knjigu pod

I Z R A E L

naslovom »Jevrejska država«. On je putovao i u Palestinu da vidi mogućnost jevrejske kolonizacije u toj zemlji.

Englezi su se, međutim, od sredine XIX. stoljeća bavili planovima o stvaranju jevrejske autonomne države, koja bi im pomogla osigurati put u Indiju. U tom cilju je predloženo da Jevreji nasele Sinajski poluotok, ali se od toga odušlo zbog nestašice vode. Godine 1903. ponudili su Englezi osnivanje autonomne jevrejske naseobine u istočnoj Africi, no ta ponuda nije naišla na odaziv kod Jevreja. Godine 1917. Englezi su izdali deklaraciju kojom se službeno izjavljuju da je engleska vlada sklona da se jevrejskom narodu osnuje dom u Palestini. Tom deklaracijom, kojom se suglasile i ostale savezničke vlade, Engleska je nastojala da pridobije Jevreje za saveznike, smatrajući ujedno da bi takvo rje-

šenje bilo i garancija sigurnosti Suez. Pošto je rat svršio, Palestina je oduzeta Turcima i predana Engleskoj na upravljanje.

U međuvremenu Jevreji su se stalno naseljavali u Palestinu, tako da ih je 1940. bilo 460.000, tj. jedna trećina cjelokupnog stanovništva Palestine. Ekonomska uloga Jevreja bila je znatno veća od njihovog broja, jer su uz pomoć svojih sunarodnjaka iz cijelog svijeta raspolagali sa znatnim kapitalima. No, Palestina nije bila prazna prije jevrejske kolonizacije. U njoj su stanovani Arapi, koji, su sačinjavali ogromnu većinu stanovništva. Uspjesi jevrejske kolonizacije izazivali su, međutim, osjećaj ugroženosti kod arapskog stanovništva Palestine, koje se plašilo da će vremenom biti potpuno istisnuto iz svoje zemlje. Od 1929. dolazi zato do sukoba s Arapima. Kako su Hitlerovi progono pojačali priliv Je-

vreja u Palestinu, došlo je 1936. do prvog ustanka u toj zemlji. Englezi su se našli u velikoj neprilici, jer su trebali ispuniti obećanja koja su svojevremeno dali i Jevrejima i Arapima.

Drugi svjetski rat odgodio je rješenje palestinskog pitanja, ali ga nije skinuo sa dnevnog reda. Čim je rat svršio, pitanje se pojavilo u svoj oštirini. Obrazovana je Liga arapskih država, koja je trebala da spasi Palestinu za arapski svijet. Poslije neuspjelih nastojanja Engleske i Sjedinjenih država da pronađu neko rješenje, stvar su uzeli u ruke Ujedinjeni narodi, koji su 1947. godine donijeli odluku da se Palestina podijeli na jevrejski i arapski dio, dok je Jerusalem imao biti pod posebnom upravom. No i ta odluka nije dovela do rješenja tog pitanja.

Englezi su, međutim, 1948. povući svoju vojsku iz Palestine, pa je Jevrejsko nacionalno vijeće u Tel Avivu proglasilo osnivanje jevrejske države pod imenom Izrael. Prvi predsjednik vlade postao je Ben Gurion. No Arapi ni do danas nisu priznali Izrael, a njihove čete su

smjesta upale u Palestinu iz susjednih arapskih država. Jevreji su, međutim, imali bolju vojsku, potisnuli su Arape i osvojili daleko veći dio Palestine od onoga koji su mu dodijelili Ujedinjeni narodi.

Tom prilikom protjerano je iz jevrejskog dijela Palestine oko pola milijuna Arapa. Godine 1949. uspjelo je Ujedinjenim narodima da nagovore Arape i Izrael na primirje, na osnovu kojeg je svaki zadržao onaj dio Palestine koji je oružjem bio osvojen. U arapskom dijelu zemlje uvedena je u predjelu Gaze egipatska uprava, a u ostalim predjelima jordanska. Izraelska država rasjekla je arapski svijet na dvije polovine. Na taj način je stvorena osnova za beskrajne krvave sukobe u ovom kraju svijeta. Trebat će vrlo mnogo razboritosti i ljubavi prema miru kod jedne i druge strane, dok se nađe razumno rješenje za problem, koji u prvi čas izgleda nerješiv, a naročito nakon agresivnog napada Izraela na susjedni Egipat.

A. M.

gradska kronika

PONOVA DERATIZACIJA GRADA

NO općine Šibenik ponovo je sklopio sa »CIAN«-om poduzećem za desinfekciju, desinsekciju i deratizaciju iz Splita, ugovor o deratizaciji grada. Deratizacija će biti provedena u razdoblju od 7. III.—25. III. ove godine a obuhvatit će čitavo područje grada, sve kanalizacijske mreže kao i sve objekte koje zapremaju privredne organizacije, kao što su tvornička postrojenja, skladišta, prodavaonice i t. d., zatim naselja Ražine i Lozovac, uključivši i naselja na slapovima Krke.

Lanjske godine provedena je prva deratizacija na području našega grada, međutim ona nije obuhvatila njegovo šire područje, kao što je to slučaj ove godine, a osim toga bila je to prva mjera na istrebljivanju glodavaca, pa kao takova predstavljala je tek prvi korak u tom smislu.

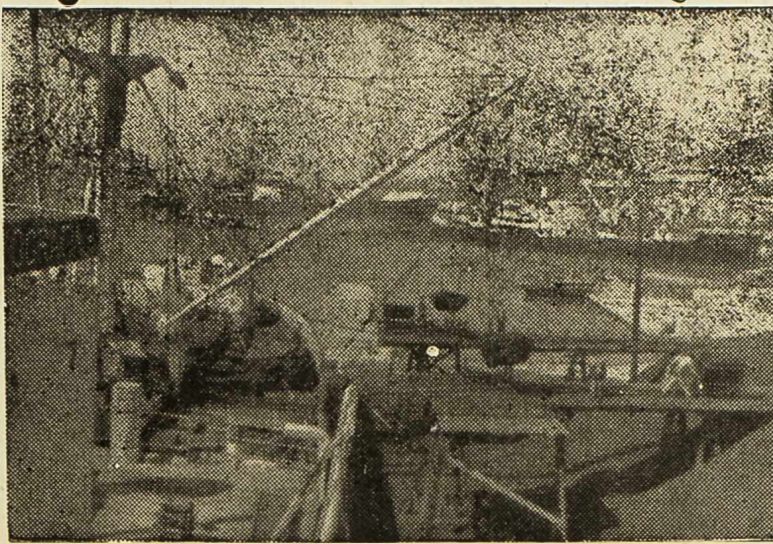
Ovogodišnja deratizacija izvršit će se s izlaganjem, ukupno 92.000 mamaca. Potrebno je ponovno naglasiti da su otrov za glodavce jednako otrovni i za ljude i domaće životinje. Oni se obično daju pomiješani s hranom kao meka. Glodavci najviše vole meke od smljevene svježe ribe, govedine, konzervirane ribe, svježih rajčica i kukuruznog brašna. Najčešći otrov ANTU (Alpha-naphthyl-thiourea) je sivi prašak, vrlo otrovan za glodavce, čovjeka i domaće životinje. Nije topiv u vodi, pa se upotrebljava kao 20% prašak ili 30% gotova meka u zrnima. Kada ga štakori pojedju uzrokuje kod njih plućni edem i vrlo brzu smrt. I ostala sredstva za tamanjenje štakora imaju također slična djelovanja.

Djelotvorno uklanjanje glodavaca iz zgrada, međutim uključuje tri faze, od kojih je za svaku potrebno veliko tehničko iskustvo i puno poznavanje urođenih navika glodavaca i njihovog života. To su: Sanitacija, pravilna izvedba zgrada i istrebljivanje glodavaca. Najvažnije nastojanje treba biti usredotočeno na uklanjanje građevinskih ne-

dostataka i održavanje čistoće, u svim prostorijama. Kad su ti uvjeti ispunjeni, najveći dio problema uništavanja glodavaca bio bi time riješen. Međutim, baš naš grad uvelike obiluje zgradama koje u građevinskom smislu ne udovoljavaju tim zahtjevima, pa kad se uzme u obzir da je to stari primorski lučki grad, dakle vrlo pogodno mjesto za razmnožavanje i održavanje štakora, onda se u svijetlu tih činjenica nameće imperativna potreba, da se kao minimum izvrši bar svake godine po jedna generalna deratizacija.

Da bi ovogodišnja akcija imala što veći uspjeh, potrebna je puna pomoć i suradnja građana s ekipama koje će vršiti deratizaciju. Naravno je potrebno naglasiti, da je prije same akcije vrlo važno onemogućiti štakorima da dođu do raznih živežnih namirnica i drugih hranljivih organskih otpadaka, kako bi na taj način izgledniji štakori bili primorani uzimati zatrovane mamce za hranu, a to se postizava održavanjem čistoće u kući i van nje, kao i na svim drugim mjestima i objektima javnog značaja.

Dr. M. D.

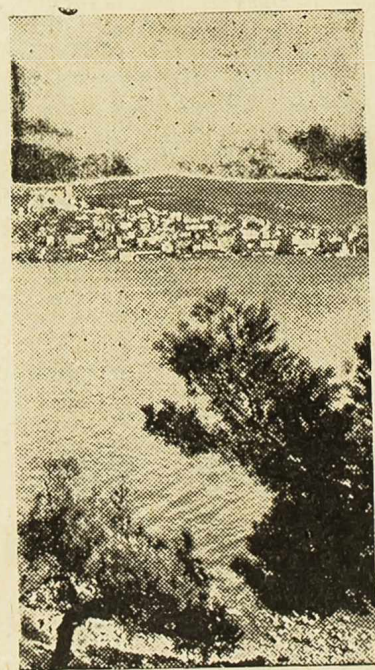

Pomlađivanje glazbe - glavni zadatak

Na nedavno održanoj godišnjoj skupštini Šibenske narodne glazbe podnijet je izvještaj o radu u 1955. i 1956. godini. Izvještaj je dotakao uspješna gostovanja glazbe u Omišu, Trogiru i Dubrovniku, kao i

niz koncerata koji su bili održani u Šibeniku. Na svim tim nastupima glazba se afirmirala kao jedna od najboljih u Republici. Izvještaj i diskusija dotakli su pitanje daljnjeg pomlađivanja. Dosad je ipak u tom pravcu postignut izvjestan napredak, no još uvijek gno predstavlja problem. Pojedini diskutanti iznosili su svoja zapažanja o radu ove kulturne institucije. Najviše je bilo govora o nediscipliniranim aktivnim članovima koja se naročito očituje u neredovitom dolazanju na vježbe. Taj vid nediscipline došao je do izražaja i kod mladih i kod starih glazbara. Također se raspravljalo i o odnosima među članovima, kao i nedovoljnoj brizi za pojedine instrumente.

Šibenska narodna glazba namjerava i ove godine organizirati jedno gostovanje po Istri, gdje će pririditi nekoliko koncerata, a ukoliko materijalne mogućnosti budu dopuštavale glazba će nastupiti i u Zagrebu.

Završna karnevalska priredba

U subotu 9. o. m. održat će se završna karnevalska priredba, koju organizira poseban odbor. Velika maskerada povorka krenut će sa zbornog mjesta na Šubičevcu, te će nešto kasnije šest sati navečer stići na Poljanu, gdje će biti izvršeno suđenje Princu Karnevalu koji će ovoga puta predstavljati agresora. Nakon završenog suđenja uslijedit će ples, a zatim će se sa gradskog bedema izvršiti svečano skidanje karnevalske zastave.

Službeni početak ovogodišnjeg karnevala obilježen je postavljanjem karnevalske zastave, koja je u nedjelju 3. o. m. u 12 sati podignuta na gradskom bedemu.

Godišnja skupština Vatrogasnog društva

Preventivne mjere - u prvom planu

Sprovođenje preventivnih mjera u mnogim radnim kolektivima bilo je jedno od najvažnijih zadataka Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Šibeniku u toku 1956. godine, istaknuto je u izvještaju nedavno održane godišnje skupštine ovog društva. To se naročito odrazilo na smanjenju požara kojih je u odnosu na 1955. lanjske godine bilo daleko manje. Dok je u 1955. godini pričinjena šteta od požara iznosila oko 6 milijuna Din, dotle je u protekloj godini u 35 požara ona iznosila tek oko 1,5 milijuna dinara. Pored toga, mnogo je učinjeno na stručnom uzdizanju vatrogasaca, pa je u tom pravcu naglašeno da se i u buduće nastavi sa dosadašnjom praksom.

Dom, spremište i vozni park koji još uvijek predstavljaju najbolnija pitanja, očekuju svoje rješenje. Nadalje je istaknuto, da je veoma malo ili gotovo ništa učinjeno na omasovljenju društva, čiji sadašnji broj ni u kojem slučaju ne odgovara potrebama Šibenika. U tom pogledu trebalo bi ipak nešto učiniti kako bi u društvo bio učlanjen veći broj

omladine. Na skupštini su bila razmotrena još neka organizaciona pitanja. Nakon što je dosadašnji tajnik društva Ferdo Krajina, uslijed prezaduženosti, podnio ostavku, umjesto njega je izabran Ante Čaleta. Skupštinar su Ferdi Krajina za njegov dugogodišnji samoprijegoran rad odali puno priznanje.

ZAHVALA Jugolinije

Narodni odbor općine Šibenik primio je od Jugoslavenske linijske plovidbe pismo slijedećeg sadržaja:

Nakon povratka iz Šibenika predstavnika naših organa radničkog samoupravljanja, naših društvenih organizacija i uprave našeg poduzeća, smatramo ugodnom dužnošću da vam izrazimo našu drugarsku i iskrenu zahvalnost na pripremi i pažnji, koju ste vi i šibenski građani iskazali spomenutim našim predstavnicima i brodskom kolektivu t/b »Šibenik«, prilikom njegova dolaska u šibensku luku, a za vrijeme od 13. i 14. februara 1957. godine.

Zelimo da vas obavijestimo o najljepšim utiscima, koje su naši predstavnici i pomorci našeg broda »Šibenik« stekli o oduševljenom prijemu prilikom dolaska broda i boravka u šibenskoj luci. Isti su imali prilike da vide dostignuća vaše industrije, koja su postignuta u našoj socijalističkoj eri da se upoznaju sa ljepotama i historijskim znamenitostima vašeg kraja, koje će utiske zadržati u trajnoj uspomeni.

Posebnu našu zahvalnost molimo da isporučite vašem pjevačkom društvu »Kolo«.

Posada našeg broda sretna je, što nosi častno ime našeg dravnog Šibenika, čije će ime ponosno pronositi morima svijeta, kojima bude brod plovio.

Uz gornje izraze iskrene zahvalnosti vama, vašim društvenim organizacijama i narodu vašeg kraja, drugarski vas pozdravljamo, u želji da naša zajednička nastojanja budu usmjerena na dobrobit i čim veće uspjeha vašeg kraja, naše trgovačke mornarice i naše socijalističke Jugoslavije.

Iz staroga Šibenika

SIMBOLIČNA MASKERADA IZ 1907. G.

Zadnje pokladne nedjelje, točno prije 50 godina, priređena je u Šibeniku velika maskerada, koja je tada simbolizirala dolazak četrdesetorice delegata Hrvatskog sabora u Pestanski parlament. Ova maskerada bila je organizirana od nekolicine ondašnjih šibenskih studenata, a svrha im je bila da te delegate prikažu kao mađarske poslušne slugu. U povorci se nalazilo 40 magaraca sa samarima, sa nataknutim kartonskim cilindrima i papirnatim naočalima, koji su za ular bili vodeni od jednakog broja mađarskih zastupnika sa cilindrima. Na čelu povorke jahao je na konju obučen u crnom fraku i bijelim rukavicama, sa magarećom glavom, mađarski ministar predsjednik, dok je konja za uzde vodio mađarski ulaner. Iza njega je išao predsjednik Peštanskog parlamenta, zaogrnut svilenim talarom i nataknutim kalpakom, a pored njih su u špaliru stupali gardisti u bijelim uniformama i sa šljemovima. Povorka je bila predvođena od muzike sa bubnjarima na čelu.

U svečanom maršu povorka je obišla čitav grad, a potom je na Poljani održano »saborovanje«, pri kojem su zaulareni magarci, ispuštanjem svojih bučnih glasova, jednodušno izglasali i odobrili sve točke dnevnog reda. Nakon toga povorka se opet vratila radi ispraćaja hrvatskih delegata, s tom razlikom, što su sada mađarski gospodari zajahali na svoje magareće-sluge, a kasnije se s njima srdačno prostili.

Troćonojni organizator ove maskerade snosila je ondašnja općinska uprava, kao i rodoljubivo građanstvo.

Nekoliko dana prije održavanja povorke politička vlast je o tome

nešto načula, pa su dvojica organizatora bili pozvani i upozoreni da u maskeradi ne smije nikako biti 40 magaraca, već jedan magarac ili jedan više. Naravno, uzet je jedan manje, budući da je i onako bilo teško sakupiti toliki broj magaraca. Tako je prije izlaska ove maskerade došao izaslanki političke vlasti da prebroji magarac, koja je bila poredana u velikom vrtu u Varošu, vlasnosti Smolčić (gdje se danas nalazi dječji dom). Slijedećeg dana politička vlast je preslušala i kaznila organizatore.

J. D.

Šibenik kroz tjedan

NARODNA KAZALIŠTA

Srijeda, 6. III. — ČAR VALCERA — Opereta. Predstava za pripadnike JRM i građanstvo.

Četvrtak, 7. III. — EDUARDOVA DJECA — Predstava za pretplatnike B2 i građanstvo.

Petak, 8. III. — SVEČANA AKADEMIJA POVODOM 8. MARTA.

Nedjelja, 19. III. — SPLITSKI AKVAREL — opereta. Predstava za građanstvo. Početak predstava u 19,30 sati.

KAZALIŠTE LUTAKA

Četvrtak, 7. III. — U CARSTVU PATULJAKA — predstava za učenicke I. osmogodišnje škole.

Subota, 9. III. — U CARSTVU PATULJAKA — predstava za građanstvo.

Nedjelja, 10. III. — SKOČICA LOP-TICA — predstava za građanstvo. Početak predstava u 16 sati.

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera talijanskog filma — DESET LJUBAVNIH PJE-SAMA — Dodatak: Filmske novosti broj 8. (7—10. III.)

Premijera američkog filma — ŽUTO NEBO — Dodatak: Filmske novosti broj 9. (11—14. III.)

SLOBODA: premijera domaćeg filma — DJEVOJKI I HRAST — (7—10. III.)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 9. III. — II. narodna ljekarna — Ul. Bratstva i jedinstva.

Od 10.—13. III. — I. narodna ljekarna — Ul. Božidara Petranovića.

IZ MATIČNIH UREDA

Šibenik

RODENI

Željko, sin Živka i Gordane Živković; Goranka, kći Mirka i File Berić; Gordana, kći Jakova i Stane Jakelić; Darinka, kći Save i Jeke Pavasović; Ksenija, kći Luke Kreše i Ivanke Cvitan; Milovan, sin Bože i Veronike Kević; Gordana, kći Jere i Marije Vrbčić; Ljiljana, kći Frane i Milke Cvitan; Draženka, kći Ante i Verosine Rokić; Biserka, kći Ante i Antice Jurić; Zagorka, kći Branke i Zorke Dobrota; Nikica, sin Ranka i Dragojle Knežić; Zorka, kći Stipe i Nade Maretić; Danica, kći Stipe i Marije Bujas; Grozdana, kći Frane Curović i Zorke Svirčić; Dunja, kći Dušana i Mariće Cvitan; Ivan, sin Ante i Mare Rupić; Silva, kći Frane i Tonke Baraka; Branka, kći Bogdana i Miljane Knežić i Nada, kći Ivana i Milke Radak.

VJENČANI

Šegedin Ante, šofer — Motušić Lucija, domaćica; Grgurić Josip, želj. prometnik — Sabioni Vojna, službenik; Aras Pave, električar — Ban Anka, domaćica; Madžar Mate, radnik — Jurin Petrica, radnik; Grubišić Marijan, radnik — Rak Ana Zorka, domaćica; Bogdanović Dunko, stražar — Juričev Martin-čev Jela, domaćica; Radović Ante, mehaničar — Lakoš Sonja, radnica; Bulović Božo, službenik — Sara la Tomica, domaćica; Marinov Josip, zemljoradnik — Gačina Nedjeljka, domaćica; Delonga Branko, t. i mehaničar — Ukić Anika, službenik; Vukorepa Vinko, radnik — Spahija Marija, radnica i Cvrljak Mirko, stolar — Juras Zorka, domaćica.

UMRLI

Čogelja Ika rod. Rupić, stara 47 god.; Abramović Ruža rod. Stanković, stara 62 god.; Lalić Vlasta Veljka, stara 1 god. i Voučko Franjo pok. Marija, star 74 god.

Priča koja svršava s upitnikom (kao kozerija)

I ova priča, kao mnoge druge, mogla bi početi: Bio jednom jedan...

Ali radnjom priče nije završeno. Kroz neko vrijeme, priča na ovu temu, mogla bi tako počinjati. Danas, pak, ne.

Bolji početak bi bio: Ima jedan... postoji... jer, stvarno, kamen, o kojem želim pričati, još je tu, postoji.

A priča je kratka, jer se kame nu tek počelo događati ono, što će ga učiniti tragičnim junakom jedne buduće priče.

On je danas jedan stari kamen, koji uz Gradska vrata, pred Zavodom za socijalno osiguranje, proživljava svoju starost. Petsto je godina nosio kamenu zidinu renesansne građevine, a danas onemogućao, postao je ukrasom i uspomenom.

Takvim je trebao ostati.

I ostao bi da nije zgodna podloga za...

Ali da počnemo s pričom! Dakle:

Postoji taj kamen uz Gradska vrata, pred Zavodom za socijalno osiguranje, i živi svoju starost. Njegova starost je gradski ponos i za to je postavljen pred Gradskim muzejom — da ga se vidi i da se njime dičimo.

Postoji i žena. Domaćica je i zna mnoge vrijednosti. Zna da joj stan nije dobar, jer nema dvorišta. Drva kupuje od seljaka, nečujepana, jer su jeftinija. Pozna i vrijednosti stvari, koje ne plaća iz svoje kese.

Nedjelja je. Zaburilo i topao ručak i topla kuhinja čini zadovoljstvo ženi domaćici i njezi nim.

Drva nečujepana. Bura vije. Žena uzima drva i sjekiru. Izlazi pred kuću i cijeni: Tu su stube, koje vode u stanove, u urede, u muzej. Stube koriste. Treba ih čuvati! — Tamo je kamen, starac-nosač, koji je u miru i odmaru se. Masivan je, a čemu služiti? — I zgodniji je da se na nj drva naslone.

Sjekira udara po drvu. Ali ne uvijek. Ruka nije sasvim vješta. I gle! Sinuše iskre od udara sječiva o kamen. Odvali se komad kamena, a na sjekiri krnjatina.

Nosi žena drva. Gleđa u sjekiru. Teško joj dolazi ona krnjatina, šteta je.

Ne će li ženu sa sjekirou, koja zna mnoge vrijednosti, opomenuti krnjatina na sječivu, da ne iomi kamen, koji je petsto godina nosio tone klesanika, a danas se odmara u miru pred Zavodom za socijalno osiguranje i stoji pri ed muzejom, na ponos građana.

I na uspomenu — ali dokle?

JAVNA ZAHVALA

U dubokoj žalosti povodom smrti dragog mi i nezaboravnog supruga

VOUČKO FRANJE

penzionera (tekst. majstor)

ovim se putem najtoplije zahvaljujemo liječnicima i bolničkom osoblju koji su za vrijeme duge i teške bolesti ulagali maksimum truda da ublaže boli pokojnog mi supruga.

Toplo zahvaljujem sind. organizaciji i cijelom kolektivu poduzeća »Jadranka« za učinjenu mi pažnju i pruženu pomoć oko organizacije sprovoda i sahrane kao i svim prijateljima i znancima koji su ga ispratili na vječni počinak, i koji su mi tom prilikom izrazili svoje usmeno saučešće.

Tugujuća

Voučko Kata ud. Franje

ZAHVALA

Prigodom nesretnog slučaja u kojem je bio teško ozlijeđen naš sin Žarko, izražavam toplu zahvalnost šefu kirurškog odjela bolnice dru. Petru Rafaelju, koji je uložio mnogo nesebičnosti i požrtvovanja da nam spasi našeg sina. Također zahvaljujemo i liječnicima dru. Juri Slapničaru i dru. Šimi Stipaniću, kao i sestrama Gracijeli, Juditi, Ignaciji i Đini, te bolničaru Nikoli i ostalom osoblju kirurgije na ukazanoj pažnji za vrijeme liječenja našeg Žarka.

Obitelj Čosić

MALI OGLASNIK

Mijujem trosobni komforni stan u Zadru za odgovarajući ili dvo-sobni u Šibeniku. Obratiti se: Ante Baica, Komunalna banka Šibenik.

SPORT

I. nogometna zona

Pred početak drugog dijela

Prošle srijede »Šibenik« je gostovao u Splitu, gdje je odigrao revanš-utakmicu sa »Hajdukom«.

U predigrima su nastupili juniori »Šibenika« protiv odgovarajuće momčadi »Hajduka«. Poraz naših juniora sa 0:5 više je rezultat vrlo slabe igre obrane, nego neke naročito dobre igre »Hajdukovih« juniora.

U glavnoj igri »Hajduk« je pobijedio »Šibenik« sa 2:0. Prema prikazanom igri rezultat je realan i pobjeda »Hajduka« je potpuno zaslužena.

Kod »Šibenika« je obrana dala vrlo dobru igru i uspješno je parirala prednjem redu »Hajduka«. Navalna igra konfuzna i rastrgana, te skoro nije uspjela niti jedamput opasno ugroziti vrata »Hajduka«. Jedan odličan šut sa 20 metara, koji je Tedling poslao u same raslje, a kojega je Vulić u krasnom skoku uspio odbiti u korner, jedini je moment, koji je vrijedno zabilježiti. Grube nasrtaje Brkljače nad Škugorom sudac je tolerirao.

U nedjelju »Šibenik« starta u Sućurcu. To je prvo kolo proljetnog dijela prvenstva. Njegov nastup očekujemo sa razumljivim interesom. Iz dosadašnjih utakmica jasno se vidjelo da pripreme nisu dale one rezultate koje smo očekivali. Pod konac priprema obrana se vidno popravila i dostigla svoju formu, dok sa navalom još nije sve u redu.

Utakmica u Sućurcu odigrat će se u 10 sati ujutro. M. K.

U nedjelju će na igralištima Ljubljane, Zagreba, Karlova, Vraždića, Kaštel Sućurca i Pule započeti završni dio natjecanja klubova I. nogometne zone. U XII. kolu se sastaju: Trešnjevka — Rijeka (1:2).

USPJEŠNO DJELOVANJE DTO »PARTIZAN« U VODICAMA

U posljednje vrijeme DTO »Partizan« u Vodicama zabilježio je više uspjeha u svom radu. Društvo broji oko 150 članova. To su najvećim dijelom danci osmogodišnje škole. Unutar društva aktivno djeluju tri grupe: pioniri, omladinci i članovi, koji uspješno rade po sekcijama. Do danas su formirane ove sekcije: gimnastička, košarkaška, stolnoteniska, streljačka, šahovska i nogometna. Društvo je uz pomoć NO općine nabavilo najnužnija sredstva za rad, a velik broj omladinaca koristi zadržni dom u kojem provodi slobodno vrijeme.

(J. M.)

»ORKAN« — »DINARA« 2:2

SKUPŠTINA AUTO MOTO DRUŠTVA

Bez sportske djelatnosti

Na godišnjoj skupštini društva rezimirani su uspjesi i neuspjesi. Referirati i diskutirati pokazali su njegove uspjeha, a kroz kritiku rada upravnog odbora istaknuli su nedostaci koje je novoizabrana uprava preuzela na sebe da ih otkloni.

Radi boljeg upoznavanja rada ovog društva iznijet ćemo nekoliko podataka:

U toku godine u društvenim učionicama i na društvenim kolima školovano je preko 50 šofera amatera »B« kategorije.

Organizirana je Auto-moto grupa u Drnišu.

Preko društva organizirano je polaganje ispita kojima je pristupilo preko 50 šofera profesionalaca raznih kategorija.

Organizirana je komisija za polaganje ispita za šofere u kotaru, čime su izbjegnuti troškovi odlazanja drugova u razna mjesta radi polaganja ispita.

To je samo nekoliko osnovnih podataka koji pokazuju korisnost postojanja ovog sportskog društva. Zalosna je činjenica, a što je konstatirano i na godišnjoj skupštini, da je sportska djelatnost društva zaista slaba. Razlog za to leži u nedostatku financijskih sredstava.

Društvo se postepeno pretvara u auto školu što je samo jedan i to

»RUDAR« — GARNIZON JNA (Knin) 1:7 (1:4)

U okviru priprema za proljetni dio prvenstva SNP-a, koji je počeo u nedjelju 3. marta, u prošlu srijedu momčad »Rudara« iz Siverića gostovala je u Kninu i izgubila od mjesnog garnizona sa 1:7 (1:4).

(D. C.)

Turbina — Odred (1:0), Ljubljana — Grafičar (0:3), Tekstilac — Split (2:6), Jadran — Šibenik (2:4) i U-ljanik — Metalac (0:6). Brojke u zagradama označuju rezultate postignute u jesenskom dijelu.

TABLICA

Split	11	9	1	1	37:14	19
Rijeka	11	7	3	1	27:8	17
Šibenik	11	6	3	2	27:14	15
Metalac	11	5	4	2	21:12	14
Trešnjevka	11	6	2	3	28:18	14
Uljanik	11	4	3	4	21:18	11
Odred	11	2	4	5	11:15	8
Jadran	11	3	2	6	16:26	8
Turbina	11	3	2	6	10:24	8
Tekstilac	11	3	1	7	17:29	7
Ljubljana	11	2	2	7	13:28	6
Grafičar	11	2	1	8	11:33	5

Počelo je natjecanje u Podsaveznoj ligi

»RUDAR« — »JUNAK« (SINJ) 3:1 (1:0)

Igralište »Rudara« u Siveriću. Prvenstvena utakmica SNP-a, Gledalaca oko 300. Strijelci: Nakić II., Balačević i I. Ramljak za »Rudara«, a Radoš za »Junaka«. Sudio je Fonić — dobro.

U prvoj utakmici proljetnog dijela prvenstva SNP-a »Rudar« je izvojevao zasluženu i vrijednu pobjedu. Iako je nastupio oslabljen — bez tri standardna prvotimca — pružio je dobru igru i zaslužen pobjedni.

Prvih 30. minuta proteklo je u lakoj nadmoćnosti »Rudara«, ali bez rezultata. Onda je Nakić II. poslije jedne brze akcije navalnog reda doveo »Rudara« u vodstvo. Do kraja poluvremena »Rudar« je imao još nekoliko šansi da poveća vodstvo, ali su zbog neefikasnosti navalnih igrača ostale neiskorištene.

10. min. II. poluvremena Balačević je iz gužve povisio na 2:0. Iz jedne naoko neopasne situacije »Junak« je preko Radoša smanjio na 2:1. Nekoliko minuta prije kraja — poslije jednog prodora Nakića II. koji je ubacio pred prazna vrata, I. Ramljak je povisio na 3:1.

Kod »Rudara« su se istakli: čitava half-linija, a posebno A. Tomić, koji je bio najbolji igrač na terenu, te Čolović i Nakić II. u navali, a kod gostiju nije se nitko naročito isticao. (D. Č.)

»ORKAN« — »DINARA« 2:2

KEMIJSKA SREDSTAVA PRODUŽUJU ŽIVOT MIŠEVIMA

Na sastanku Zapadne sekcije Američke federacije za klinička istraživanja doktor Denhem Harmen, profesor Kalifornijskog univerziteta, opisao je svoje opite sa tri kemijska jedinjenja pomoću kojih je uspio da za 20 procenata produži život miševa. Ako bi ljudski organizam reagirao na ta jedinjenja na isti način na koji i mišiji, onda bi se moglo očekivati da će prosječan čovječji vijek postati duži za 12 do 14 godina.

Po mišljenju doktora Harmena, degeneraciju, tačnije rečeno starenje, jednog organizma prouzrokuju »slobodni radikali« (radikalima se inače u kemiji nazivaju različite grupe elemenata s karakterističnim osobinama koje se poznaju po određenim reakcijama; sami za sebe ne postoje i sreću se samo u različitim spojevima, koji nastaju u procesu normalne razmjene materija). Oni su za organizam, otrovni i stoga doprinose procesu starenja koji se završava općom nemoć i smrću. U svojim optima Harmen je pošao od pretpostavke da će moći da otkloni otrovno djelovanje »slobodnih radikala« ako mu bude uspješno da u tijelo unese kemijske supstance koje bi se s njima jedinile. U svim dosadašnjim istraživanjima on je upotrebio cistein, mertapto-etilamin i di-amino-dietyl disulfid.

Opti na miševima dali su zadovoljavajuće rezultate. Da li će isto djelovanje biti postignuto i kod ljudi, pitanje je za koje doktor Harmen namjerava da uskoro nađe odgovor.

PRVA SAOBRAČAJNA NESREĆA NA GRENLANDU

Početkom mjeseca februara dogodila se na Grenlandu prva saobraćajna nesreća u historiji ovog velikog otoka. Jedne sanjke na kojima se nalazilo troje djece sudarile su se s jednim kamionom, jedinim u čitavom naselju Umanak. Djeca su morala biti upućena u bolnicu, jer su svo troje polomili noge.

101 MILIJUN TELEFONA NA SVIJETU

Prema statističkim podacima koje je objavila »Američka telefonska i telegrafska korporacija«, u čitavom svijetu ima 101 milijun telefona. Samo tokom 1955. godine broj telefonskih aparata povećao se za 6,5 milijuna. U ovaj broj nisu uračunati priključci i lokali vezani za male centrale po ustanovama i poduzećima.

RUKAVICA STARA 2500 GODINA

U jednoj močvari na jugu Norveške nađena je nedavno jedna rukavica koja je, kako se smatra, stara 2500 godina. Rukavica je ispletena od čiste ovčije vune, a izrađena je kao današnje rukavice za djecu, to jest bez prstiju. Ispitivanjem pomoću mikroskopa utvrđeno je da je zajedno s običnom vunom uplitana i zečija dlaka da bi rukavica bila toplija. Zbog toga što je ležala u vodi, tako da nije

(D. D.)

Kotarski zavod za socijalno osiguranje u Šibeniku

raspisuje natječaj

1. Za šefa odsjeka mirovinskog osiguranja.
 2. Za referenta za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida rada.
 3. Za revizora.
- Uvjeti za oba radna mjesta: pravni fakultet, položeni stručni ispit i 4 godine stručne prakse, ili srednja stručna sprema, položeni stručni ispit i 6 godina stručne prakse.
- Uvjeti: srednja stručna sprema, položeni stručni ispit i 6 godina stručne prakse.
- Međutim mogu se natjecati i oni koji nemaju gornje uvjete.
- Plaća po Osnovnoj uredbi, do punska plaća osigurana za sva 3 radna mjesta (do 2.500—4.500), a položajni dodatak za mjesto pod 1. (od 1.500—2.000).

Interesenti neka se obrate s molbom na gornji naslov. U molbi izložiti kratak opis službovanja. Molbe se primaju do 20. III. 1957. godine. Informacije tražiti na telefon 6-51.

(D. C.)

zanimljivosti - pouka - zabava

dolazila u dodir s zrakom, ova rukavica ispletena prije dvije i po milenije, potpuno je učuvana.

DA LI ĆE SE ESKIMI PRESELITI NA JUŽNI POL?

Danski polarni istraživač Kare Rodal uzeo je na sebe jedan težak, ali i zanimljiv zadatak koji treba da izvrši u okviru predstojeće Međunarodne geofizičke godine. Naime, on će u toku 18 mjeseci ispitivati kako ljudi reagiraju na ostru hladnoću koja vlada u oblastima na Južnom polu.

Cilj ovog poduhvata: utvrditi da li je moguće da se čovjek stalno nastani u ovim predjelima. Ako odgovor bude potvrđen, onda će se neka eskimska plemena koja danas žive u arktičkim oblastima preseliti na Antarktiku.

O preseljenju Eskima iz arktičkih oblasti raspravlja se već godinama. Naglo opadanje broja tuljana dovelo je u pitanje opstanak mnogih eskimskih naselja. Jer, tuljani predstavljaju temelj ishrane, pa prema tome i egzistencije Eskima. Danska vlada pokušavala je u nekoliko mahova da izvjestan broj eskimskih porodica, čiji je dalji opstanak zbog iščekavanja tuljana došao u pitanje, preseli u stalna naselja na Grenlandu. Preseljeni Eskimi navikli su se na sve — nov način života, rad u zanatskim radionicama i u rijetkim fabrikama — osim na drugu vrstu ishrane, jer su tuljani stoljećima za njih bili glavna, a može se slobodno reći i jedina, hrana.

U oblastima Južnog pola tuljana ima u izobilju, tako da bi Eskimima, koji izgleda bez njih ne mogu, ishrana bila potpuno osigurana. Pitanje je samo da li će Eskimi moći da izdrže hladnoću koja je na Antarktiku mnogo jača nego na Arktiku.

NOVA VAKCINA PROTIV DJEČJE PARALIZE

Doktor Albert Sabin, profesor pediatrije na univerzitetu u Sinsinatuju pronašao je novu vakcinu protiv dječje paralize koju je s uspjehom isprobao na životinjama i na 130 ljudi koji su se za to dobrovoljno prijavili.

MALI SAVJETI

Metalni predmeti uprljani od muha postaju opet čisti kada se prvo operu u slabom rastvoru solne kiseline, pa zatim ispiraju vodom i dobro istrljaju suhom vunenom krpom.

Kad kišobran propušta vodu, postat će neprobojan kada se sunderom premaže rastopljenim parafinom.

Kako se čisti čilibar. Na nakit od čilibara nepovoljno utječe isparenje kože. Zato ogrlice, minđuše i prstenje ukrašene ovim kamenom treba poslije svake upotrebe istrljati komadićem meke materije.

Ako je čilibar već potamnio pomaže čišćenje šlem-kredom. Sa nešto tople vode i šlem-krede napravi se kaša, kojom se pomoću krpe premaže čilibar i ostavi da postoji neko vrijeme. Poslije toga dobro istrljati mekom krpom. Ako je čilibar jako zapušten, dati ga stručnjaku radi obnove.

I porcelan treba negovati. Porcelansko posuđe, na što duže ostalo lijepo, mora se brižljivo negovati. Ako je neki komad

Vakcina doktora Sabina uzima se oralno (kroz usta), a zasniva se na živom, samo oslabljenom, virusu dječje paralize. Prema mišljenju pronalazača dovoljna je jedna doza vakcine pa da se stekne imunitet koji traje više godina. Nova vakcina razlikuje se od poznate Salkove vakcine po tome, što se ova posljednja daje putem injekcija, zahtijeva tri doze i sastoji se od mrtvih polio-virusa.

Sam doktor Sabin smatra da njegov pronalazak zahtijeva bar još godinu dana svestranog ispitivanja i provjeravanja. (S. S.)

mjestimice ili sasvim potamnio, postat će opet bijel i sjajan, ako se dobro istrlja flanelskom krpom zamočenom u terpentini. Tanjiri, koji se ne upotrebljavaju svaki dan, sačuvat će se, ako se između njih metne čista bijela hartija, isječena tačno po veličini tanjira.

Kako se čuvaju veliki sunderi za kupanje. Velike sundera za kupanje prati češće u slanoj vodi da ne bi omeškali. Zaostala nečistoća u sunderu uklanja se sokom od limuna. Sunder nekoliko puta zamočiti u sok od limuna, a zatim ispirati toplom vodom. Sunderi postaju kao novi kada se ostave 10 sati u sirćetnoj vodi.

Kada se bure rasuši. U rasušene bure — bačvu obično se sipa voda da bi nabreklo. Ali ta voda brzo oteče, pa se stalno mora dosipati. Zato je bolje bure sve do gore prvo napuniti slamom, a slamu pritisnuti teškim kamenom. Tada sipati vode da se slama dobro natopi. Kad duže postoji bure će od vlažne slame potpuno da nabrekne.

Cvijeće u vazii ostaje duže svježije, ako se u vodu stavi komadić sode ili šećera.

Cvijeće s jakom stabljikom, kao, na primjer, krizanteme, duže se održava kada se stabljike pri dnu uzduž malo zasijeku.

Uvelo cvijeće povratit će se ako se stabljike zamoče u klučalu vodu.

Vaze koje propuštaju vodu prelitati iznutra rastopljenim parafinom; voda više ne će oticati.

Čilim koji je počeo da gubi boju, posuti slojem kuhinjske soli i ostaviti da tako stoji neko vrijeme. Kada se zatim čilim iščetka (ne smije se upotrebiti aparat za usisavanje prašine već četka) boje opet izgledaju kao nove.

Kako se čuvaju kišobrani. Vlažan kišobran, treba staviti da se susi (tvoren, ali ne potpuno razapet. Da šipke ne bi rdale na mjestu gdje su prevoji, treba ponekad pomoću perca namazati ih sa vrlo malo ulja. Tada kišobran treba da je poluotvoren. Kad se ne upotrebljava, najbolje je da stoji u ormanu nezavijeni sa drškom okrenutom na dolje.

Mrlje na rukavicama. Na kožnim rukavicama ne će se pojaviti mrlje, koje lako nastaju od vlažne tople ruke, ako se one prije svake upotrebe iznutra pospu talkom.

Donovi na cipelama traju mnogo duže kada se s vremena na vrijeme natope ricinusovim uljem. Trajniji su, bilo da su na sasvim novim cipelama ili opravljeni, i kada se dva puta premažu stolarskim tutkalom.

Čišćenje karata. Zaprljane karte za igranje postat će opet čiste, kada se obrišu komadićem platna natopljenim u špiritusu.

Da pod bude ljepši. Novo obojene daske na podu ostat će duže lijepe, kada se prvi put poslije bojenja prebrišu hladnom vodom pomješanom sa sirćetom. (S. S.)

NO OPĆINE ŠIBENIK — SEKRETARIJAT ZA KOMUNALNE POSLOVE

raspisuje

NATJEČAJ

ZA IZGRADNJU PRILAZNIH PUT EVA STAMBENOG NASELJA NA BALDEKINU U ŠIBENIKU

Kompletni izvedbeni elaborati mogu se dobiti u Sekretarijatu za komunalne poslove NO općine — Šibenik svakog dana od 9 do 12 sati.

Predračunski iznos za izgradnju predmetnih puteva iznosi Din 3.000.000.—.

Prikupljanje i otvaranje ponuda izvršit će se u petak, dne 15. III. 1957. godine u 10 sati u Sekretarijatu za komunalne poslove NO općine — Šibenik.

Ponude mogu dostaviti samo građevna poduzeća koja imaju ovlaštenje za ove radove. Potrebno je položiti garanciju kod Narodne banke — Filijala Šibenik u visini od 5% od predračunskog iznosa.

Licantanti treba da dostave spisak osnovnog građevnog materijala s kojim su kalkulirali na licitaciji, kao i faktor na radnu snagu za nepredviđene radove.

No općine Šibenik — Sekretarijat za komunalne poslove

raspisuje

NATJEČAJ

ZA IZGRADNJU SKLADIŠTA ZA VOĆE I POVRĆE U ŠIBENIKU (RAŽINE)

Kompletni izvedbeni elaborati mogu se dobiti u Sekretarijatu za komunalne poslove NO općine — Šibenik svakog dana od 9 do 12 sati.

Predračunski iznos za izgradnju predmetnog objekta iznosi Din 25.000.000.—.

Prikupljanje i otvaranje ponuda za izvedbu gornjih radova izvršit će se u četvrtak, dne 28. III. 1957. u 10 sati u Sekretarijatu za komunalne poslove NO općine — Šibenik.

Ponude mogu dostaviti samo građevna poduzeća, koja imaju ovlaštenje za ove radove. Potrebno je položiti garanciju kod Narodne banke — Filijala Šibenik u visini od 5% predračunskog iznosa.

Licantanti treba da dostave spisak osnovnog građevnog materijala, s kojim su kalkulirali na licitaciji, kao i faktor na radnu snagu za nepredviđene radove.

Čitajte „Šibenski list“

»ŠIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik
Uređuje redakcijski kolegij
Glavni i odgovorni urednik

Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Ulica
Jelke Bučić 5 - Tel. br. 5-62

Tekući račun: Narodna banka
Šibenik broj 531-T-292

Rukopisi se ne vraćaju

Pretplata za tri mjeseca 130,
za pola godine 260, a jednu
godinu 520 dinara

Tisak: »Štampa« Šibenik